

Hub

Contents

Igpewun-a1
2HUN-A NE BAAD: Ka igpewun-a3Ka meupiya ne peg-ugpe ni Hub3
3Ka peg-apul ni Meibulan te katareng ni Hub3
3
3
4Ka pegdereet ni Meibulan te karatuan wey te me anak ni Hub4
4
4
4
4
4
4Ka igkarangeb ne peg-eleg-eleg ni Meibulan ki Hub4
5
5
5
5
5
5
5Ka tatelu ne alukuy ni Hub5
6IGKARANGEB NE BAAD: Ka pegpalalahey ni Hub wey te me alukuy rin6Ka
pegsagsahukul ni Hub6
6
6
6
6
6
6
7
7
7
7
7
7
7
7
7

18
18
18
18
18
18
19
19
19
19
19
19
19
19
19
20
20
20
20Ka tabak ni Bildad20
20
20
20
21
21
21
21
21
21
21
21
21
21
21
21
22
22
22
22
22
22
22
22
22
22
22Ka tabak ni Hub ki Bildad23
23
23
23
23
23

CONTENTS

23
23
23
23
23
24
24
24
24
24
24
24
24
25
25
25
25
25
25
25
25
25
26
26
26
26
26
26
26
26
26
26
27
27
27
27
27
27
27
27
27
28
28
28
28
28
28
28
28
28
28
28

39
39
39
39
40
40
40Ka igkarangeb ne peglalahey40
40
40
40
40
40
41
41
41
41
41
41
41
41
41
41
42
42
42
42
42
42
42
42
42
42
43
43
43
43
43
43
43
43
44
44
44
44Ka tabak ni Hub ki Ilipas44
44
44
44

45
45
45
45
45
46
46
46
46
46
46
46
47
47
47
47
47
47
48
48
48
48
48
48
48
48
49
49
49
49
49Ka tabak ni Bildad49
49
49
49
50
50
50
50
50
50
50
50

60
60
60
61
61
61
61
61Ka igkatelu ne pegpalalahey61
61
61
61
61
61
62
62
62
62
62
62
62
62
62
62
63
63
63
63
63
63
64
64
64
64
64
64
64
64
64
64
65Ka tabak ni Hub ki Ilipas65
65
65
65
65
65
65
65

65
66
66
66
66
66
66
66Ka pegsagsahukul ni Hub tenged te me makasesale66
66
67
67
67
67
67
67
67
68
68
68
68
68
68
68
69
69
69
69
69
69
69
69
70
70Ka tabak ni Bildad70
70
70
70
70
70
70Ka tabak ni Hub70
70
71
71
71
71
71

71
71
71
71
71
71
72
72
72
72
72
72
72
72
73
73
73
73
73
73
73
73
73
73
74
74
74
74
74
74
74
74
74
74IGKATELU NE BAAD:75Indayan ka katagseb75
75
75
75
75
75
75
75
76
76
76
76
76
76
76

76
76
77
77Ka pegkaaldek te Manama iyan katagseb77
77
77
77
77
77
77
78
78IGKEEP-AT NE BAAD: Katamanan ne lalag ni Hub78Ka pegsuman-suman
ni Hub te tapey ne peg-ugpe din78
78
78
78
78
78
79
79
79
79
79
79
79
79
79
79
80
80
80
80
80
80
80
80
80
80
80
80
81
81
81
81
81
81
81
82

87
87
88
88
88
88
88
88
88
89
89
89
89
89
89
89
89IGKALIMA NE BAAD: Ka me lalag ni Ilihu90Ka pegkalangeti ni Ilihu90
90Ka an-anayan ne lalag ni Ilihu90
90
90
90
90
90
90
91
91
91Ka me lalag ni Ilihu ki Hub91
91
91
91
91
91
92
92
92Ka pegginalig ni Ilihu ki Hub ne egpammineg kandin92
92
92
92
92
92
92
92Ka pgsibli ni Ilihu te me lalag ni Hub93
93
93
93

93
93
93
93
93Ka pegpaney-paney te Manama te etew94
94
94
94
94
94
94
94
94
94
95
95
95
95
95
95
95
95
95
96
96
96
96
96
96
96
96
96
97
97
97
97
97
97
97
97
97
97
97
97
98
98
98
98
98
98
98

119
119
119
119
120
120
120
120
120
120
120
120
120
121
121
121
121
121
121
121
121
121
121
122
122
122
122
122
122
122
122
122
122
122
122Ka pegbuyu ni Hub te pasaylu te Manama122
123
123
123
123
123
123IGKAPITU NE BAAD: Katamanan ne lalag123Ka pegtuman enni Ilipas,
Bidad, wey ni Supar te Manama123
124
124Ka pegpanalanganan ki Hub te dubli pad du te an-anayan124
124
124

Hub
Igpewun-a

Ka baseen ni Hub, sabeka seini ne guhuren meytenged te etew ne matareng ne impasalerep te mangune-kune ne karereetan—migpatey ka langun ne anak din, naawe ka langun ne karatuan din, wey miggingumaan pad iya man-e sikandin te mangune-kune ne dalu. Ne due pitu ne baad te guhuren te seini ne baseen. Ne pinaahi te sika ne me guhuren, impanengneng te talagsulat ke nekey ka inggeram ni Hub wey te me alukuy rin meytenged te sika ne me karereetan. Ne ka impurtanti ne baad te guhuren, iyan sika se paahi te Manama te peg-uyan te keet-etawan din. Ne nataman, migpapatuw mismu ka Manama ki Hub.

Te marani pad te an-anayan te seini ne baseen, ingkahiyani ni Meibulan ka Manama te kene ne meupiya ka peg-uyan te keet-etawan din ne egdasahan din ka me matareng. Purisu diye egpangkus te iyan naan de egpuunan ne eggimu te matareng ka me etew tenged te dasag. Ne kenad e ne egpuun te pusung dan ka peggimuran te matareng. Ne seini iya ka ingkahi ni Meibulan meytenged ki Hub. Purisu intuhutan te Manama si Meibulan ne eg-el-elehan ka pegkamatimumanen ni Hub ke egpabulus-bulus naan pad sikandin ne matareng ke eg-antus sikandin.

Ne pinaahi te karaan ne pegpalintutuu, impasabut te me alukuy ni Hub ne mig-antus sikandin tenged su nakasale sikandin. Piru para ki Hub, kene perem ne eleg ne eg-antus sikandin te sika ne lepad su matareng ma sikandin ne etew. Ware din nasabut ke mania te intuhutan te Manama ne eggingumaan sikandin te makaliyas-liyas ne dalu te matareng ma sikandin ne etew. Purisu inhanggat din ka Manama ne eggendiye sikandan te hukumanan. Ne minsan pad due, ware naawei ka pegpalintutuu ni Hub, piru igkeupii rin ne eg-ileen sikandin ne matareng te Manama, wey egkaangkem din ded ka kabantug isip matareng ne etew.

Ware tabaka te Manama ka me inse ni Hub. Piru inggehet ded te Manama ka pegpalintutuu ni Hub, pinaahi te geem wey katuenan din. Ne in-ila ni Hub ne labew ne matagseb ka Manama, duma te pegpariralem din, wey migbuyu sikandin te pasaylu te nenallag din puun te langet din.

Ne ka katamanan te seini ne baseen, migpanengneng ne impalibed ded ki Hub ka meupiya ne keugpe din, wey migsubla pad sikandin ne matubung du te dengan. Ne impangehetan te Manama ka me alukuy ni Hub, su ware ma sikandan nakanengneng ke mania te mig-antus si Hub. Si Hub de ka nakasabut ne madmaresen pad ka Manama du te karaan ne pegpalintutuu. Ka nenasulat te seini ne baseen HUN-A NE BAAD: Ka igpewun-a 1:1–2:13 IGKARANGEB NE BAAD: Ka pegpalalahey ni Hub wey te me alukuy rin 3:1–27:23 a. Ka pegsagsahukul ni Hub 3:1-26 b. Ka an-anayan ne pegpalalahey 4:1–14:22 c. Ka igkarangeb ne pegpalalahey 15:1–21:34 d. Ka igkatatelu ne pegpalalahey 22:1–27:23 IGKATELU NE BAAD: Indayan ka katagseb 28:1-28 IGKEEP-AT NE

BAAD: Ka katamanan te lalag ni Hub 29:1–31:40 IGKALIMA NE BAAD: Ka me lalag ni Ilihu 32:1–37:24 IGKEEN-EM NE BAAD: Ka me lalag te Manama 38:1–42:6 IGKAPITU NE BAAD: Katamanan ne lalag 42:7-17

HUN-A NE BAAD: Ka igpewun-a
Ka meupiya ne peg-ugpe ni Hub

Ka peg-apul ni Meibulan te
katareng ni Hub

1Due etew ne enggaran ki Hub ne mig-ugpe diye te Us. Matareng sikandin, wey ware igkarew-ey. Due pegkaaldeh din te Manama wey kene sikandin eggimu te mareet.² Due pitu ne anak din ne me lukes wey tatelu ne malitan.³ Ne due pitu ne libu (7,000) ne karniru rin, tatelu ne libu (3,000) ne kamil, lalimma ne gatus (500) ne paris ne baka, wey lalimma ne gatus (500) ne beyan ne asnu. Ne susuluhi degma ka me suluhuanen din, purisu sikandin ka subla ne meyaman ne etew te langun ne nangugpe diye dapit te igsile.⁴ Ka me anak din ne lukes, egma-subsubaley re ne egshakeen diye te tagse baley ran mismu, wey egmanginggaten dan ka me atebey ran eyew eglagpu kandan te egkeeken wey egiinum.⁵ Ne emun ke egpekeimpus e ka me anak din ne egshakeen, igpeumew rin e sikandan eyew te pegpanubad para te pegmatulus kandan eyew egkaayun ded man-e sikandan ne eg-apil te pegsimba te Manama, su migsuman-suman ma sikandin ne kema ke nakasale ka me anak din wey nenakalalag te mareet diye te Manama. Egselem-selem sikandin egenew, wey egtutung te igpanubad ne ayam, wey eg-atulen din egpanubari ka me anak din. Ne layun de iya sikandin egpanubad para te me anak din.

6¹ Sabeka ne aldew, miglibulung ka me panalihan diye te tangkaan te Magbebeye ne Manama, wey diye degma si Meibulan² te kalibulungan.⁷ Ne mig-inse ka Magbebeye ki Meibulan, “Hendei ka migpuun?”

Ne migtabak si Meibulan, “Migleugleug a diye te kalibutan.”⁸ Ne migkahi e man-e ka Magbebeye, “Ew. Ne nakabantey ke naa te suluhuanen ku ne si Hub? Ware egpekeiling kandin diye te ampew te tane—matareng sikandin wey ware igkarew-ey, wey due pegkaaldeh din keddi wey kene eggimu te mareet.”

9Ne migtabak si Meibulan, “Uya le re iya su due egkaangey rin keykew.¹⁰ Impariyu nu sikandan se taltalaanak te langun ne karereetan wey ka langun ne kandin. Impanalanginan nu ka langun ne inggimu rin, wey migmasalig amana ka me ayam din.¹¹ Kema dereeti³ nu ka langun ne diye te kandin—pitawen ta ke kene sikandin egpanlalag te mareet keykew.”

12Ne migkahi ka Magbebeye, “Uya, egtuhutan ku sikeykew ne eggimu te minsan nekey ne igkeupii nu diye te kandin, piru kene nu re

¹ + 1:6: Hin 6:2.

² + 1:6 Te Hibuwanen: ka talagkuntere.

³ + 1:11 Te Hibuwanen: ketenga nu ka belad nu wey samsama nu.

sikandin menuwa.” Seeye naa, migawe e si Meibulan diye te tangkaan te Manama.

Ka pegdereet ni Meibulan te karatuan wey te me anak ni Hub

13Sabeka ne aldew, taheed te migsahakeen ka me anak ni Hub diye te baley te kinakakayan ne anak din, ¹⁴ due etew ne migginguma diye ki Hub ne migpangguhud ne migkahi, “Taheed te migdaru key te me baka nu diye te kamet, wey migpepanabtab te me asnu, ¹⁵ sauhune ne due nanginguma ne me matig-Sibiya wey impangimatayan dan e ka me duma ku ne me suluhuanen nu, wey impanuyuk dan e ka me ayam nu. Ne sikeddi naan de iya ka nakapallahuy. Sikan naa ka nekeendini a ka egguhud keykew.”

16Te sasangan pad ka etew ne egpangguhud, duen e man-e senge-etew ne migginguma wey migpangguhud ne migkahi, “Nasuhatee kilat ka me karniru nu wey ka me suluhuanen nu. Sikeddi naan de iya ka nasame, sikan naa ka nekeendini a ka egguhud keykew.”

17Te sasangan pad degma ka etew ne egpangguhud, duen e man-e senge-etew ne migginguma wey migpangguhud ne migkahi, “Inlusuran key te me matig-Kaldiya ne tatelu ne punduk, wey impanuyuk dan e ka me kamil, wey impangimatayan dan pad man-e ka me duma ku ne me suluhuanen nu, wey sikeddi naan de iya ka nakapallahuy, sikan naa ka nekeendini a ka egguhud keykew.”

18Te sasangan pad degma ka etew ne egpangguhud, duen e man-e

senge-etew ne migginguma wey migpangguhud ne migkahi, “Taheed te migmanliblibulung ka me anak nu ne egsahakeen diye te baley te kinakakayan ne anak nu, ¹⁹ sauhune ne due nenekali ne kalamag puun te disirtu, wey nasuhatee seeye ne kalamag ka baley te anak nu. Nalundus ka baley wey neneutunan e sikandan langun wey nammatey e. Sikeddi de iya ka nasame, sikan naa ka nekeendini a ka egguhud keykew.”

20Seeye de iya, migsasindeg si Hub wey inggisi din ka kumbale din wey in-abuluhan din ka ulu rin. Ne miglangkeb sikandin diye te tane wey migsimba te Manama. ²¹ Migkahi sikandin, “Miglesut a ne ware kukumbaleen puun te aanakan te iney ku, wey eglibed a diye te tane ne ware ded kukumbaleen. Ka Magbebaya ne Manama ka egbehey te langun, wey sikandin ded ka eggawi. Egdayanen ka ngaran din.”

22Ne minsan ke neiling e dutu, ware ded iya man-e nakasale si Hub wey ware miglalag te mareet diye te Manama.

Ka igkarangeb ne peg-eleg-eleg ni Meibulan ki Hub

2Ne duen e man-e aldew ne miglibulung ka me panalihan diye te tangkaan te Magbebaya ne Manama, wey migtambung ded man-e si Meibulan te seeye ne kalibulungan. ² Ne mig-inse ka Magbebaya ki Meibulan, “Hendei ka migpuun?”

N e migtabak si Meibulan, “Migleugleug a diye te kalibutan.”

3Ne migkahi e man-e ka Magbebaye, “Ew. Ne nakabantey ke naa te suluhuanen ku ne si Hub? Ware egpekeiling kandin diye te ampew te tane—matareng sikandin wey ware igkarew-ey, wey due pegkaaldeked din keddi, wey migpariyu sikandin ne eggimu te mareet. Migmatinumanen ded iya man-e sikandin keddi minsan ke ingginalig a nikeykew ne egtuhutan ku sikeykew ne egpasakitan sikandin te ware egpuunan.”

4Ne intabak ni Meibulan ka Magbebaye, “Egkarawat iya te etew ne egkaawe ka langun basta egkeuyag de sikandin. ⁵ Kema pasakiti nu ma ka lawa rin—pitawen ta ke kene ka nikandin egbaliyungan te egpanlalag te mareet.”

6Ne migkahi ka Magbebaye, “Uya, egtuhutan ku sikeykew ne eggimu te minsan nekey ne igkeupii nu diye te kandin, piru kene nu re sikandin himatayi.”

7Seeye naa, mig-awe e si Meibulan diye te tangkaan te Magbebaye, wey impasalerep din e si Hub te mangune-kune ne kehang. Migbunsud de iya diye te palapala ni Hub ka kehang taman te pulu din. ⁸ Ne migpinuu si Hub diye te abu, wey migkuwa te me tepik te napese ne banga wey iyan din ingkutkut te me kehang din.

9Ne ingkahian sikandin te asawa rin, “Egpabulus-bulus ke naan ded ubag ne egmatinumanen? Panlalag ka te mareet diye te Manama eyew egpatey kad.”

⁴ + 3:1-19; Hir 20:14-18.

10Ne migtabak si Hub, “Egpekeiling ka be-be nu te be-be te me malitan ne egkeungel-ungel. Iyan te bes de egdawat puun te Manama ka meupiya, wey kene ka mareet?”

Ne minsan ke neiling e dutu, ware iya man-e nakasale si Hub, wey ware miglalag te mareet diye te Manama.

Ka tatelu ne alukuy ni Hub

11Ne due tatelu ne alukuy ni Hub ne ensi ilipas ne matig-Timan, si Bildad ne matig-Suwa, wey si Supar ne matig-Naama. Te pegkarineg dan te masumpit ne neula-ula ni Hub, nenekeg-uyun sikandan ne eggendiyaan si Hub eyew eg-unungan wey egliwangen dan sikandin. ¹²

Te egpalinggumaan e sikandan, nakita ran e sikandin piru ware dan neileyi. Te namelmelehan dan e ne sikandin bes seeye, migpandalawit e sikandan wey inggisi dan ka kumbale dan wey imbukbukan dan te alinepung ka me ulu ran. ¹³ Ne in-unungan dan e sikandin ka migpinpinuu diye te tane te pitu ne aldew wey pitu ne marusilem. Ne ware dan lalahi sikandin su nakita ran ne subla ne masumpit ka egkeula-ula rin.

IGKARANGEB NE BAAD: Ka pegpalalahey ni Hub wey te me alukuy rin
Ka pegsagsahukul ni Hub

³ ⁴ Ne nataman, migpanlalag e si Hub te mareet meytenged te aldew te peglesut din.

2Migkahi sikandin,

3“He Manama, awaa nud ka aldew te peglesut ku,

w ey ka marusilem ne ingkaberes a.

4Parelema nud seeye ne timpu,

w ey kene nud tantanuri,

w ey kene nud pasilei te aldew.

5Himuwa nud seeye ne mampit ne delem,

b unbuni nud te gapun,

w ey akebi nud te marusilem ka aldew.

6Awaa nud seeye ne karusileman

w ey egkaliwanan e perem te mangune-kune ne delem

w ey kene nud ilagkes te egseel te duma ne me aldew.

7Wara ad perem ipekeetew te seeye ne marusilem,

w ey ware perem peggale-gale te seeye ne timpu.

8Egdilusen e perem ka seeye ne marusilem

t e me talagdilus ne egpakasuhu te salimbaweng ne enggaranan te Libiyatan.

9Warad perem miglayag ka Buntale te kaseleman

w ey warad perem nasi-si ka kalibaswasan.

10Dilusa nud seeye ne marusilem

s u ware ma balabahi kayi ka peglesut ku

n e iyan nakapasalerep keddi te seini ne kalasayan.

11“Meupiya pad ke migpatey ad te diye e pad te getek te iney ku

w ey ke nabunggu e naa te peglesut ku.

12Mania te inggiba-hiba

w ey impasusu e pad iya mule te iney ku?

13Ke dengan e re perem migpatey,

m igmalinawen ad perem wey hendue te nakalipereng wey miggimeley,

14duma te me Hari wey te me sinalihan ne naluhey re migpatey,

w ey iyan dengan nangimu te me palasyu ne nagguhus e.

15Nekeyimmeley ad e perem duma te migpatey e ne me pangulu

n e nenapenu te me bulawan wey me pelata se me ugpaan.

16Nalanlan e lad perem te ingk-
aberes e pad,

e yew egpekeiling ad e te me bate ne
warad nakakita te malayag.

17Diye te inged te me minatey,
kenad eggimu te samuk seeye se me
etew ne maddeet,

w ey egpekeyimeley e diye ka nen-
abbeley.

18Ne diye, kenad e egkabanta-
lan ka langun ne me pinirisu,

w ey kene dan e egkarineg ka laheng
te talagmandu kandan.

19Nekeglemung e diye ka seeye
se mabbantug wey seeye se me lerew,

w ey kenad e egkeyiketan ka uripen
te ahalen din.

20“Mania te imbehayan pad iya
te kalayag ka etew ke egkabaybayan
de?

M ania te imbehayan pad iya
sikandin te umul ke egkalasey re?

21 ⁵ Egkengeupian e perem
sikandan ne egpatey piru kene sikan-
dan egpatey.

E gpamitawen dan ka kamatayen
labew pad te pegpamitew ran te ne-
keeles ne karatuan.

⁵+ 3:21: Imp 9:6.

22Amana ran igkahale ke eg-
patey e sikandan,

w ey ke igpakalebeng e sikandan.

23Mania te imbehayan pad te
umul ka etew,

n e ware nakanengneng ke nekey ka
egpangkusan din?

P egbuut te Manama ne kene egka-
nengnengan te etew ka egpangkusan
din.

24“Warad keen-keen ku te
eglungku,

w ey warad tamanan te pegdeg-uy
ku.

25Su migginguma keddi ka
igkaalati ku,

w ey neyitabu keddi ka igkaliyasi
ku.

26Kena ad egkateu-teu wey
warad egkapalenlanaan te geyinawa
ku;

w arad himelayan ku te eg-antus.”
Ka an-anayan ne pegpalalahey

4Ne migkahi si Ilipas ne matig-
Timan,

2“Kene ke re keenendueni ke
due igkalalag ku keykew.

S u kene egkaayun ne egpeeneng-eneng e re.

3Pammineg ka, masulug e ka napanulu nu ne me etew,

w ey inlig-en nu seeye se me magguye. ⁶

4Nakabagget ka me lalag nu te seeye se nenasaligkat,

w ey nakalig-en te seeye se magguye ne egmangelkelen e se me buel.

5Ne kuntee te sikeykew e ka egkababayaran,

m ahaan ke re egkeupul;

t e sikeykew e ka nasakitan,

e gkaaldek kad e.

6Due pegkaaldek nu te Manama

p urisu salig ka kandin.

W are igkarew-ey keykew,

p urisu due egkapallateng nu.

7Sumsumana nu seini: duen naa matareng ne etew

w ey ke ware sale ne egsahap?

8Sumale te natahaan ku, seeye se egpamula ⁷ te mareet wey egsawed te kahubut,

m areet degma wey kahubut ka eggaaniyen.

9Egkengareetan ka maddeet ne etew te senge-hiyup de te Manama;

e gkammatey sikandan tenged te langet din ne egpekeiling te bagyu ne egpakareeret.

10Egpekeiling sikandan te mabulut ne me liyun ne egginihel,

p iru egpamingawan sikandan wey egpape-peenengen te Manama.

11Nekeiling e sikandan te me liyun ne warad egkarawi.

N e egkammatey sikandan

w ey egmekegsuwey-suwey e ka me anak dan.

12“Ne due lalag ne narineg ku te heles de;

i nnaas-naas de seini keddi

13diye te mareet ne nataheinep ku te marusilem,

t aheed te newulep-hulep ka me etew.

⁶+ **4:3** Te Hibuwanen: magguye ne belad.

⁷+ **4:8** Te Hibuwanen: eg-araru.

14Ne nangelkel a te mangunekune ne liyas.

15Ne due iling te kalamag ne nakakiyab te ulaula ku

w ey migpamalukagkag ka bulbul te tengel ku.

16Due migsasindeg kayi te egkatangkaan ku

p iru kene ku egkamelmelehan ke nekey seeye.

N e migpeeneng-eneng de seeye.

N e due narineg ku ne meyimulung ne laheng ne migkahi:

17'Duen naa etew ne matareng diye te Manama?

D uen naa etew ne ware sale diye te tangkaan te Talaggimu kandin?'

18Minsan te me suluhuanen din ware pegsalig din,

w ey minsan te me panalihan din, duen ded igkarew-ey rin kandan.

19Ne iyan din naan pa iya salihi ka me etew

n e inggimu re puun te tane, wey iling de kalemu ne eglupeten te kalibangbang.⁸

20Manekal pad ka etew te maselem

p iru senge-kakuwa ne egpatey e te kene pad egkasagkup

e gkengaawe e te ware egtamanan

w ey ware minsan sabeka ne egpakangneng kayi.

21Egkaawe ka langun ne diye te kandin,

w ey egpatey sikandin ne ware katagseb."

Ka pegpabulus-bulus ni Ilipas te eglalag

5"Hub, minsan pad egpangananey ka, ware iya egbulig keykew,

m insan ka me panalihan.

2Ka kabelu wey ka pegkeimma,

e gpakapatey te seeye se egkeungelungel, wey ware katagseb.

3Nakakita ad e te egkeungel ne meupiya mule se egkeula-ula,

p iru patulus ne egdilusen te Manama ka ugpaan din.

4Ware egkengaaputan te me anak din,

e gkengareetan sikandan diye te gumawan te siyudad,

⁸+ 4:19 Te Hibuwanen: ne iyan naan pa iya seeye se mig-ugpe diye te me baley ne tane, ne diye nakapabunsud te alinepung, ne hun-a pad egkalupet te kalibangbang.

w ey warad iya egpakapangabang kandan.

5Ne ka me uma te kamet din, egkekeenen e te egmanggutasan,

m insan ka egmanubu diye te me duhiyen,

w ey eg-aminen te me halamlamen ka karatuan din.

6Ka kalised, kene egpuun te alinepung

w ey ka keyirapan, kene egtubu te tane.

7Piru iyan ded egpuunan ka etew ne eg-antus sikandin,

i ling te igmuk ne egmanlayap paribabew.

8“Ke sikeddi pad sikeykew, egparani a iya te Manama,

w ey iglalag ku kandin ka keugpeku.

9Sikandin de ka egpekeyimu te mabbantug ne himu ne kene egkasabut,

w ey te me kein-inuwan ne kene egkaseel.

10Impeuranan din ka tane,

w ey impaweyihan din ka me kamet.

11“Imparibabew te Manama seeye se mapariralemen,

w ey imbehayan din te kahale seeye miglungku.

12Ingguhus din ka me planu te limbungen,

e yew kene sikandan eglampus.

13Egsahiluten din seeye se me matagseb

p inaahi red te kandan mismu ne katagseb.

N e sauhune ne egkapegnel

k a me planu te me limbungen.

14Egkareleman sikandan minsan maaldew,

w ey egmakapanamsam naan de minsan meudtu.

15Piru egluwasen te Manama ka egkengaayu-ayu puun te kamatayen,

w ey ka egkengaware-ware puun te seeye se egmandeeg-deeg kandan.

16Purisu due mule egkapal-lateng te egkengaayu-ayu,

p iru egbalabahan te Manama ka me makasesale ne eggimu te mareet.

17“Ne tenged due, meupiya ka etew ne egsaparan te Maresen ne Manama,

p urisu kene ka keenendueni ke egdisiplineen ka nikandin.

25Ne egmasulug ka me kabuhalan nu,

18Sikandin ka egpali, wey sikandin ka egbukus te pali;

i ling kasulug te me hiamunen te tane.

s ikandin ka egpaddel, wey sikandin ded degma ka egbawi.

26Ne egmalayat ka umul nu,

19Egluwasen ka nikandin puun te langun ne karereetan.

w ey kene ka egpatey te kene pad egginguma ka eleg ne timpu ne egpatey ka.

20Egluwasen ka nikandin puun te kamatayen tenged te gulabung,

27Nanengnengan ney ne malehet seini sumale te peg-ugsi-ugsi ney te malayat ne timpu.

w ey te gira.

P urisu pammineha nu seini wey himuwa nu para te keupianan nu.”

21Egpangabangan ka nikandin puun te me salupet meytenged keykew

6Ne migtabak si Hub,

w ey ware igkaaldek nu ke egginguma ka karereetan.

2“Ke egkatimbang de ka kalasayan

w ey ka keyirapan ku,

22Egngisiyan nu re ka gulabung wey ka karereetan.

3mabehat pad seini du te pantad te dahat,

N e kene ka egkaaldek te me mahintalunan ne mananap.

p urisu kene kew keinu-inu te egpanlalag a te warad pegsuman-suman.

23Ne warad me batu diye te daruwan nu, wey kene kad eggilabetan te me mahintalunan.

4Impana a te Maresen ne Manama te eggilu ne tunud,

24Ne egkanengnengan nu ne ware igkaliyasi diye te ugpaan nu,

w ey nekeempet te lawa ku ka lalas;⁹

w ey te pegleuy nu te me ayam nu, egkakita nu ne ware seini nasalini.

i ntumbuk te Manama keddi ka langun ne makaliyas-liyas ne panganiban din.

⁹ + 6:4 Te Hibruwanen: in-inum te panisingan ku ka hilu.

5Kene egngangang ka asnu ke dakel ka sagbet,

w ey kene egmahulub ka baka ke due egkasepe ne kumpay.

6Ka egkakeen ne ware asin, kene ne mananam,

w ey ka maangkag te atelug, ware nanam.

7Warad ibeg ku ne egkeen te sika ne egkakeen,

s u nekeiling naan de sika te mareet ne keenen.

8“Igbehey perem te Manama ka egbuyen ku,

w ey egkarawat ku ubag perem ka igkeupii ku.

9Iyan ku igkeupii ne eggi-matayan ad perem te Manama.

10Ke eggimuwen din seini, egkaliwang ad e.

S u minsan te masakit ne in-antus ku, ware ku supaka ka me suhu te matulus ne Manama.

11Warad kabagget ku ne eg-iman-iman pad.

N ekey naan pad se eg-im-imanen ku te warad ma igkatiglingey ku te seini ne umul ku?

12Kena a ne makehal iling te batu.

K ene ne iling te burunsi ka lawa ku.

13Warad egkeyimu ku eyew egkabulihan ku ka pegkeetew ku,

w ey warad e egpakabulig keddi.

14“Sikeddiey se nabaybayaran,

m igkeilangan a ubag perem te pegliwang te me alukuy ku,

p iru nasi e re iya nikaniyu bebayungi ne in-engkeran ku ka Amana ne Maresen ne Manama.

15Piru sikaniyu se in-isip ku ne me suled ku,

m e talag-akal kew keddi.

I ling kew te beuhan ne egkeetiyan ke tingmeinit.

16Ne egkabunbunan ka beuhan te apiyew, wey isnu,

17piru ke eg-aldew, egkaawe e ka weyig,

w ey egkeetiyan e ka beuhan tenged te keinit.

18Ne ka me etew ne nanguntud te me kamil ne migluyud ne due me dinulan,

m igsuwey te dalan dan eyew te peg-pamitew te weyig, piru ware nakitaran.

24“Iyan ku re ighangyu ne egpanuluen a nikaniyu su egpeenengeneng ad.

P urisu nammatey sikandan diye te inged ne ware mig-ugpe.

P asabuta a nikaniyu ke nakasale ema.

19Migluyud ka me matig-Timan ne egpamitew te weyig,

25Amana ne masakit ka me lalag ne due kamalehetan.

w ey ka me matig-Siyiba ne migiman-iman ne due egkakitaran.

P iru nekey naa ka kamalehetan te igbayung niyu keddiey?

20Piru nasuhey re sikandan te subla ne peg-iman-iman dan.

26Migsuman-suman kew buwa ne egtul-iren niyu ka me lalag ku

N aruruhu de iya sikandan te pegginguma ran diye te eggendiyaandan.

s u para kaniyu ware karuan te impanlalag te etew ne warad kapabulusan iling keddi?

21Nenekeiling kew en iya te sika ne beuhan,

27Ne minsan ka me ilu, egpintutpintutan niyu ke hentew ka egpekeuripen kandan,

w ey ware igpakabulig niyu keddi.

w ey igbelegye niyu ka me alukuy niyu.

N asi kew nenaaldek te pegkakita niyu te makaalat-halat ne neula-ula ku.

28“Piru pitawa a ubag nikaniyu,

22Wara ad iya mighangyu ne egdasahan a nikaniyu,

s u kena a eg-uubat kaniyu.

w ey wara a migpabulig kaniyu puun te me karatuan niyu.

29Sumsumana niyu abayi,

i peeneng-eneng niyud sika se seyyup ne himu,

23Wara a degma migpepangabang kaniyu puun te egkukuntere keddi,

w ey nengnengi niyu ne ware seyyup ne neyimu ku.

w ey me talagdeeg-deeg.

30Wara a mig-uubat.

- N** akanengneng a ke nekey ka eleg wey ka seyyup.
- 7Makabbayad iya ka egkeula-ula te etew kayi te kalibutan,
- i** ling kahirap te egkeula-ula te etew ne egpanginaaldew te tagse aldew.
- 2Egpekeiling ka etew te uripen ne eg-iman-iman te meelung,
- w** ey iling te talagpanginaaldew ne egtetahad te suul rin.
- 3Iling degma due ka keugpe ku.
- P** ile e ne bulan ne mig-uugpa a ne ware karuan,
- w** ey mig-antus a te tagse marusilem.
- 4Emun ke eggibat a ne egpakakahi a, 'Egkapawe lad e perem.'
- P** iru hendue te mananey ka uras,
- w** ey egkapawaan e re ka egbalbalikid.
- 5Neempet e te iyas wey kehang ka lawa ku.
- N** enabugsiyan e ka me busuwak
- w** ey migpanulayas e ka nane.
- 6Miglihad ka me aldew ku ne ware egkapallateng.
- M** iglihad seini ne iling keiyal te igteyi.
- 7"He Manama, sumsumana nu ne iling de te kalamag ka umul ku,
- w** ey kena ad egpakaheram te kahale.
- 8Egkakite e pad nikeykew kuntee,
- P** iru egkataman, kenad e.
- E** gpamitawen a nikeykew piru kena ad nikeykew egkakita.
- 9Iling te gapun ne egkawahey wey egkaawe,
- e** ggendiye degma ka etew te inged te me minatey wey kenad eglibed.
- 10Kenad sikandin eg-uli diye te baley rin,
- w** ey egkalingawan e degma sikandin te nenekeila kandin.
- 11"Purisu kena a egpeenengeneng de;
- i** glalag ku iya ka masakit wey langet ne inggeram ku,
- s** ikan naa ka egsagsahukul a iya.
- 12Mania te imbantayan a nikeykew?
- S** alimbaweng e bes te dahat?

13Emun ke egkeupian a ne
eggibat-hibat wey eggimeley,

e yew egkaliwang-liwang a ubag,

14egginaalreken a nasi
nikeykew pinaahi te taheinep,

w ey igmakita.

15Purisu tenged due, egkeupian
ad e ne eg-ehet-ehet ne egbibitin.

I gkeupii ku pad ne egpatey du te
egkeuyag ne tul-an naan de.

16Neupul ad te egkeula-ula ku
wey egkeupian ad ne egpatey.

B alahara ad e su mahaan e egkata-
man ka geyinawa ¹⁰ ku.

17Nekey bes ka etew, mania te
amana sikandin ne impurtanti diye te
keykew,

w ey mania te egtantanuran nu? ¹¹

18Tagse maselem, eg-ugsi-
ugsiyen nu sikandin,

w ey layun nu eg-el-elehi.

19Mania te kena a nikeykew eg-
balaharen

m insan ubag dagdahew re?

20He talagbantey te etew, nekey
bes ka sale ne neyimu ku due te
keykew?

M ania te inggisuhata a nikeykew?

N akapabehata a keykew?

21Mania te kene nu egpasay-
luwen ka me sale ku,

w ey eg-aween e ka kene ne meupiya
ne neyimu ku?

S u kuntee eglibed ¹² ad e diye te
tane.

K ena ad nikeykew egkakita ke eg-
pamitawen a nikeykew.”
Ka tabak ni Bildad

8Ne migtabak si Bildad ne
matig-Suwa,

2“Ken-u ke pad egpeeneng-
eneng ka egpanlalag te iling due?

M ahulub ke naan de iya

w ey ware me karuan te egmanlala-
hen nu.

3Kene egdereetan te Manama ka
eleg ne peggukum.

K ene egbegkulen te Amana ne
Maresen ke nekey ka meupiya.

4Nakasale iya te Manama ka me
anak nu,

¹⁰ + 7:16 Te Hibuwanen: ka me aldew senge-hiyup de.

¹¹ + 7:17 Te Hibuwanen: inteil nu kandin ka pusung nu.

¹² + 7:21 Te Hibuwanen: eggibat.

p urisu eleg iya ne egleparan din sikandan.

5Piru ke egpangananey ka te Maresen ne Manama,

w ey egpeyid-u-hid-u ka kandin,

6wey eg-ugpe ka ne matareng wey ware neyimu ne mareet,

e gpaminehen ka nikandin wey egbulihan,

w ey iglibed ded keykew ka ugpaan nu isip dasag nu.

7Deisek de ka karatuan nu denggan

d u te karatuan ne egginguma pad due te keykew.

8“Panginsei nu ma ka me buyag,

k e nekey ka nenatuenan te me kaapapuan dan.

9Su mallepet de ka umul ta wey ware amana natuenan ta.

E gmanlihad ki re kayi te inged iling te alung ne mahaan de egkaawe.

10Pamineha nu sikandan,

s u egpanuluen ka nikandan puun te katuenan dan.

11“Ka me hilaunenen ne diye te weyig, kene egtubu diye te inged ne mammara,

k e kene, diye de iya degma egtubu te inged ne egkaweyihan.

12Ke egkeetiyen ka weyig, sika ne me hilaunenen ka hun-a ne egkalanen minsan mangguwed pad seini.

13Iling degma due ka egta-manan te etew ne mig-inniyug te Manama.

W are egkapallateng te etew ne ware migpalintutuu te Manama.

14Malebud ka langun ne insalihan din,

e gpekeiling de te baley te kalawelawe.

15Egsandig sikandin te baleyrin,

p iru mahaan de seini egkapeled;

e gpanggen-gen sikandin kayi,

p iru kene seini egpakabulig.

16Egpekeiling sikandin te pinamula ne imbisbisan wey insilaan te aldew,

w ey migtunas seini ne nekeempet te pinamulaan,

17wey migkampet ka me dalid kayi diye te me batuwen.

18Piru ke egkabarut seini,

w are minsan hentew ne egpakakahi te due dengan seini migtubu.

19Ne iling iya rue ka kahalaan te me makasesale, kene egkaluhey.

N e due duma ne eglepew ne egsubal kandan.

20“Piru kene egbalaharen te Manama ka etew ne ware igkarew-ey,

w ey kene din degma egpangabangan ka maddeet.

21Egtuhutan din ne egpakangisi ka,

w ey egpakapanguleyi tenged te kahale,¹³

22piru egpeyilawan din ka egdumut keykew,

w ey egdereetan din ka me ugpaandan.”

Ka tabak ni Hub ki Bildad

9Ne migtabak si Hub,

2¹⁴ “Uya, malehet iya ka ingkahi nu.

¹³ + 8:21 Te Hibuwanen: eggipenuen din ka be-be nu te ngisi wey ka bibig nu te panguleyi te kahale.

¹⁴ + 9:2: Hub 4:17.

P iru egmenuwen naa te etew te egpamalehet ne ware sale din diye te tangkaan te Manama?

3Egmenuwen din te egpakig-apul te Manama?

T e linibu ne inse te Manama, ware minsan hentew ne egpakatabak.

4Matagseb wey maresen amana sikandin,

w ey ware egpakasukul kandin.

5Eg-antahen din ka me bubungan te ware pegpataha,

w ey egpanlunawen din seini tenged te langet din.

6Egpalilinuhen din ka me pabunsuranan te tane,

w ey egkengawelwel ka me batu diye te diralem ne natahuan kayi.

7Sikandin de ka egpakasuhu te aldew ne kene egpasileen,

w ey te me bituen ne kene egpalayahen.

8Sikandin de ka miggimu te langit,

w ey sikandin de ka egpakapasanggal te me bunlud te dahat.

9Sikandin ka miggimu te me bituen ne egngaranan te Usu,

U riyun wey Pliyadis.

10Sikandin de ka egpekeyimu te mabbantug ne himu ne kene egkasabut,

w ey te me kein-inuwan ne kene egkaseel.

11Ke eglihad sikandin, kene ku sikandin egkakita

w ey egkasahinda.

12Ne egkakuwa rin ka igkeupii rin wey ware egpakabalabag kandin.

N e ware egpekeinse kandin ke mania te eggimuwen din sika.

13“Kene egkabewu ka langet te Manama.

N e minsan ka me suluhuanen te salimbaweng ne si Rahab,¹⁵

e gparuma-ruma kandin tenged te liyas.

14Purisu kena a egpakig-apul te Manama.

W ara a nakanengneng ke nekey ka iglalag ku kandin.

15Minsan ware sale ku, kena a iya egpakapangatarengan.

N e iyan ku re iya egkeyimu ka egpeyid-u-hid-u te Manama ne talewukum ku.

16Su minsan eghangyuen ku sikandin ne eg-atubang key wey egshut sikandin,

k ena a egpalintutuu ne egpammihen a nikandin.

17Su imbaybayaran a nikandin iling te mangune-kune ne pegpangalamag wey peg-uran,

w ey kamasulug a nikandin pamal-palii te ware ayatanan.

18Kena ad e nikandin egpaheheyinaween te subla ne masakit,

s u nasi a patamtamani te egbayad-bayad.

19Su ke egpawitawey re te kanekal, manekal iya ka Manama,

n e emun ke egpabayungey man-e, hentew naa ka egpakabayung kandin?

20Su minsan ware sale ku, egparusaan e red iya man-e te Manama tenged te impanlalag ku.

¹⁵ + 9:13 Kene ne seini ka malitan diye te Hiriku ne egpamelegye te lawa rin. Ngaran seini te salimbaweng ne egkabasa diye te Hub 26:12; Salmu 90:11; Isayas 51:9 wey migsimbulu seini te Malalab ne Dahat ne egkabasa diye te Isayas 30:7 wey Salmu 87:4.

M insan ware igkarew-ey keddi, piru egpamalehetan te Manama ne nakasala a.

21Minsan ware igkarew-ey keddi, piru balahad e;

w arad karuan te umul ku, wey ne-upul ad te egkeula-ula ku.

22Nekeg-iling de iya ka langun.

P urisu egpakakahi a te ware tapid ne egdereetan te Manama,

m atareng ma wey se makasesale.

23Emun ke egkatigkew egpatey ka etew ne matareng, e nggisi re iya ka Manama.

24Imbalahad din de ka inged ne egharian te me makasesale;

i mbunbunan din ka me mata te me talewukum sikan naa ka kene ne eleg ka peggukum dan.

K e kene ne sikandin ka miggimu kayi, hentew naa?

25“Meiyal ne nanlihad ka me aldew te umul ku wey meiyal pad seini du te me talagpallahuy.

N anlihad seini ne ware keupianan.

26Nanlihad ka me aldew ku iling te egtuwal ne gakit,

¹⁶ + 9:30 Te Hibruwanen: apiyew.

w ey iling keiyal te banug ne egdag-mang te egdawiyen.

27Ne minsan pad ke kena ad e egsagsahukul,

w ey egpeeneng-eneng ad ka eglungku,

w ey eggihimun-gimun e naan de,

28egkaalde e red iya man-e te me peg-antus ne egginguma keddi.

S u nakanengneng a nahud ne kene eg-isipen te Manama ne ware sale ku.

29Nekey naan pad se karuan ke egpakannekal a ne egpangatarengan

t e in-isip ad ma nikandin ne nakasale?

30Minsan eglu-luan ku ka intiru ne lawa ku te subla ne malinis ne weyig,¹⁶

w ey egsebunan ku ka belad ku,

k ena ad e egmalinis,

31su ig-antug e red iya nikandin diye te lungag ne basaken.

N e minsan ka kumbale ku, egkalindit e keddiey iling te alukuy ne kene ne malehet.

32Kene ne etew ka Manama iling keddi,

p urisu kena a egpakaapul kandin diye te hukumanan.

33Due ubag perem talagpatali-ware

n e eggusey kanami te daruwa.

34Ne egpape-peenengen din e ka Manama ne eglampes

w ey egginalat keddi,

35su tenged te liyas ku te Manama, kene ku egkeyimu ne egpakig-apul kandin.”

10Ne migpabulus-bulus si Hub ka migkahi,

“ Neupul ad e te umul ku.

S ikan naa ka egpakasagsahukul ad e.

I gpangguhud ku ka masakit kayi te pusung ku.

2Egkahiyen ku ka Manama: Kena a hukumi,

p anengnenge e pa ke nekey ka sale ne igbayung nu keddi.

3Nahale ke naa te pegbayad-bayad nu keddi?

M ania te in-ang-anggaan a nikeykew se inggimu nu,

¹⁷ + 10:5 Te Hibuwanen: me aldew.

¹⁸ + 10:5 Te Hibuwanen: me leg-un.

¹⁹ + 10:7 Te Hibuwanen: te belad nu.

p iru inlapihan nu mule ka me planu te me makasesale?

4Klaru ne kene ne iling ka mata nu te mata te etew,

n e iyan egpuunan ne ware tamanan te egkakita nu iling te egkakita rin,

w ey eleg mule ka peggukum nu te me etew.

5Kene ne iling de kalepet te umul te etew ka umul ¹⁷ nu.

K ene ne iling de kaluhey te pegugpe te etew ka peg-ugpe ¹⁸ nu

6ne egpakannekal ka iya ne egpamitew te kene ne meupiya ne neyimu ku,

w ey eg-ugsi-ugsi te sale ku.

7Mig-ugsi-ugsi ka te sale ku minsan ke nakanengneng ka ne ware iya sale ku,

w ey ware egpakapangabang keddi puun keykew. ¹⁹

8Sikeykew ka miggimu keddi.

P iru kuntee, sikeykew bes ded ka egdereet keddiey?

9Tantanuri nu ne inggimu a nikeykew puun te tane,

n e kuntee, igpalibed e red man-e nikeykew te tane.

10Sikeykew ka miggimu keddi diye te aanakan te iney ku,

i ling te kisu ne neyimu puun te gatas.

11Sikeykew ka miggimu te me tul-an wey me uhat ku

w ey imbukusan a nikeykew te sapu wey laplap.

12Imbehayan a nikeykew te umul wey impapitew nu keddi ka kene egkabalbalawan ne geyinawa nu,

w ey in-ay-ayaran a nikeykew tang-guwa.

13Piru kuntee, nakanengneng ad te malehet ne duen bes inggeles nu ne planu nu keddi,

14ne iyan ka peg-iipat ke eg-pakasala a.

N e kena a egpasayluwen nikeykew te mareet ne egkeyimu ku.

15Ne emun ke nakasala a iya, mekeyid-u-hid-u a iya,

p iru ke ware sale ku, kene e red man-e egpakapegasal,²⁰

s u neelin naan de iya ne keyilawan wey subla ne peg-antus ka neula-ula ku.

16Minsan egmenuwen ku te eg-pakannekal, piru egpekeiling ka te liyun ne eggingutel keddi,

w ey eggimu ka te me kein-inuwan te pegkuntere keddi.

17Due layun me talagpamalehet nu ne egdakesel keddi,

w ey egkatimtimulan ka langet nu keddi.

N e ware ka migsanggal ka eglusud keddi.

18“Mania te impalesut e pad nikeykew?”

M eupiya pad perem ke migpatey ad te ware pad nakakita keddiey.

19Meupiya pad perem ke wara ad neuyag.

N abunggu e lad perem te diye e pad te aanakan te iney ku, wey impaleus e re te eglebeng te peglesut ku.

20Malepet naan de ka umul ku,

p urisu, balahara ad e eyew egkahale e pad ubag minsan te malepet naan de ne timpu.

21Mahaan ad e eggendiye te inged ne durusilemi,

w ey kena ad e eglibed;

²⁰ + 10:15 Te Hibruwanen: eglengak.

22ka inged ne durusilemi wey ware meupiya ne keugpe,

n e minsan ka malayag neyimu e ne marusilem.”

Ka tabak ni Supar

11Ne migtabak si Supar ne matig-Naama,

2“Keilangan ne egkatabak sika se susuluhi ne impanlalag nu.

K ene egkapamalehetan ne ware sale nu pinaahi re te pegpangasak nu.

3Kahiyen nu buwa ne kene ney egtabaken ka impanlalag nu ne ware karuan?

K ahiyen nu buwa ne ware egsapad keykew te egpanampele te duma?

4Migkahi ka te malehet ne pegpanulu ka impalintutuuwan nu

w ey ware neyimu nu ne mareet diye te tangkaan te Manama.

5Meupiya perem ke egtabaken ka te Manama mismu eyew egdew-ey keykew,

6su eyew egkatahaan nu ne due nekeeles ne me paahi rin,

w ey due maddalem ne me keiniuwan ne kene egkasabut te etew.

E gkanengnengan nu ne kulang de ka parusa te Manama keykew te eleg perem te neyimu nu ne kene ne meupiya.

7“Kene nu iya egkanengnengan ka minsan nekey meyitenged te Maresen ne Manama ne maggirap ne egsabuten te me etew,

w ey ka subla ne maralem ne kamalehetan meyitenged te katagseb din.

8-9Matikang pad te langit ka katagseb te Manama,

w ey maralem pad te inged te me minatey.

D akel pad seini te kalibutan wey maluag pad te dahat.

N e kene nu iya seini egkeumaan te egsuman-suman.

10Ke egdakepen ka te Manama wey eg-uyanen ka diye te hukumanan,

w are iya egpakabalabag kandin.

11Neilaan te Manama ka me etew ne ware karuan,

w ey nakita rin ka maddeet ne hinuwan dan

w ey egtantanuran din seini.

12Mahirap e ne egkeyitabu ne egmatagseb pad ka etew ne egkeungel,

i ling te mahintalunan ne asnu, ne mahirap ne egkeyitabu ne egpakaanak te etew.

13“Hub, ke egmatarengen nu re ka pusung nu,

e gkakayew nu ka belad nu diye te kandin te me peg-ampu.

14Kene kad himu te sale,

w ey kene nud tuhuti ne egpakasale pad ka pamilya nu.

15Ne puun due, kene kad e egkeyilew,

w ey eg-ugpe kad e ne malig-en,

w ey ware igkaalde.

16Ne egkalingawan nu ka keyirapan nu,

i ling te baggiyu ne miglihat de.

17Ne egmalayag pad ka peg-ugpe nu, du te layag te aldew te meudtu,

w ey ka marusilem, egpekeiling e te kalayag te maselem.

18Ne warad igkaalde nu wey due egkapallateng nu,

w ey eggimeley ka ne warad igkabantali su egbantayan ke ma te Manama.

19Eggibat-hibat ka ne ware egginaalde keykew,

w ey masulug ka egpangananey keykew ne egpabulig.

20Piru ka me makasesale egkaruruhu de iya mule,

w ey ware egkaaputan dan minsan hendei sikandan egbaye,

w ey iyan dan de iya egkapallateng ka kamatayen.”

Ka tabak ni Hub ki Supar

12Ne migtabak si Hub,

2“Migsuman-suman kew ne sikaniyu re ka me matagseb

w ey warad lein ne matagseb ke egkammatey kew e.

3Piru matagseb e ma degma iling kaniyu;

k ene kew egpakakahi ne labew kew keddi.

H entew bes naa ka ware nakaneng-neng te sika se impanlalag niyu?

4Neyimu a ne kangisiyan te me alukuy ku

m insan matareng a wey ware igkarew-ey keddi.

M ig-ampu a dengan te Manama wey intabak a nikandin.

5Nasi de iya egderali-dii te memeupiya se keugpe

k a etew ne mig-antus wey mahaan e egkapeled iling keddi.

6Piru malinawen mule ka peg-
ugpe te me tulisan

w ey seeye se migpeyibelu te Man-
ama

n e iyan dan inggimu ne manama ka
keseg dan.

7-8“Masulug ka egkatuenan
niyu puun te nalein-lein ne me man-
anap;

m e mananap ne eggipanew,
eglayang, egdul-ug, wey eglumbuk.

9Nakanengneng langun sikan-
dan ne ka Magbebaye ne Manama iya
ka miggimu kandan.

10Sikandin ka egbuut te langun
ne eggeheyinawa

l agkes ka etew.

11Ke egkaheram te dile ka
nanam te egkakeen,

e gkarineg degma te talinga ka me
lalag.

12Ka me buyag, iyan due katue-
nan,

w ey ka nenabuybuyahan e, iyan
due pegsabut.

13“Piru diye te Manama ka
katagseb, karesen,

w ey salabutan te pegnengneng ke
nekey ka eleg ne eggimuwen.

14Purusu ware egpakabalew-
balew egpasasindeg te egguhusen din,

w ey ware egpakapalihawang te
egkulungen din.

15Tengteng kew ma, eggula-
bung ke kene egpeuranen te Manama,

w ey egbaggiyuwan man-e ka tane
ke egpalugsuen din ka uran.

16Diye egkakita te kandin ka
karesen wey ka dakel ne katuenan,

w ey nariralem din ka seeye se eg-
panlimbung wey ka nalimbungan.

17Egpangawaan din te katagseb
ka me talagtambag,

w ey eggimuwen din ne egkengeun-
gel ka me talewukum.

18Egpangawaan din te katenged
ka me Hari,

w ey igmarakep din sikandan.

19Egpangawaan din te katenged
ka me talagpanubad,

w ey ka due me katungdanan.

20Egpape-peenengen din ka me
talahren ne me talagtambag,

w ey egpangawaan din te katuenan
ka me igbuyag.

21Egpeyilawan din ka me ta-
lahuren,

w ey egpangawaan din te katenged ka maddesen.²¹

22Igpangawaan din ka nekeeles ne kamalehetan²² te marusilem,

w ey egliwanan din te malayag ka marusilem.

23Eglig-enen din ka me nasud wey egdreetan din ded man-e;

e ggiluahan din ka me inged wey egghusen din ded man-e.

24Egpangawaan din te katuenan ka me pangulu te me etew te kalibutan,

w ey egmaleleuhen din diye te inged ne ware mig-ugpe.

25Egmakapanamsam sikandan te marusilem ne warad iya sulu,

w ey egmakatilitilis ne iling te egkengewubug.”

Ka pegpeuteng ni Hub ne ware sale din

13Ne migpabulus-bulus si Hub ka migkahi,

“ Nakita wey narineg kud sika langun se immanlalag niyu,

w ey nasabut kud sika.

2Ke nekey ka natuenan niyu, natuenan ku degma;

k ene kew ne labew keddi.

3Piru egkeupian a ne egpakiglalag te Maresen ne Manama,

e yew egpakiggusey kandin meytenged te egkeula-ula ku.

4Piru sikaniyu, egmangasak kew re due nahud te ubat ne ubag kun nakanengneng kew.

I yan niyu langun egkeilingan ka duktur ne ware karuan.

5Meupiya pad ke egpeenengeneng kew naan de,

e yew egkapalintutuuwan kew red ne me matagseb.

6“Pammineha niyu ka me sagsahukul ku,

w ey linglingaa niyu ka me katarengan ku.

7Kene kew suman-suman ne egkalapihan niyu ka Manama

p inaahi te peg-uubat wey pegpanlimbung.

8Kene kew suman-suman ne egkapangabangan niyu ka Manama,

w ey egkewusey niyu ka kasu rin diye te hukumanan.

²¹ + 12:21 Te Hibuwanen: eggekaran din te libed ka mannekal.

²² + 12:22 Te Hibuwanen: kene egkatirew.

- 9Ke sikaniyu pad iya ka eg-ug-ugsiyen te Manama, **p** iru egpangatarengan e red iya man-e diye te kandin.
- h** anew ta ke nekey ka egtamanan niyu? 16Kema ke pinaahi kayi ne egkaluwas a,
- K** ahiiyen niyu buwa ne egkalimbungan niyu ka Manama **s** u ware mareet ne etew ne egpakaatubang te Manama.
- i** ling te etew? 17Pammineha niyu ay-ayari ka eglalahaen ku.
- 10Klaru iya ne egsaparan kew nikandin minsan ke inlapihan niyu sikandin te heles de. 18Andam ad e ne egpangatarengan,
- 11Ware kew naa naaldeke te katenged din? **w** ey nakanengneng a ne egkapamalehetan ne ware sale ku.
- E** gkahunaan kew iya tenged te langet din kaniyu. 19Egbayungan e naa nikeykew Manama ne nakasale?
- 12Ware karuan te me lalag niyu iling te abu, **K** e nakasale e ma iya, andam ad e ne egpeeneng-eneng wey egpatey.
- w** ey ka me katarengan niyu iling de kahuye te kuren ne tane. 20Duen de daruwa ne egbuyuen ku keykew Manama,
- 13“Peeneng-eneng kew wey palalaha e pa. **e** yew kena a eggeles keykew:
- B** alahara ad nikaniyu ke nekey ka egtamanan ku. 21peen-enengi ad te egbayad-bayad,
- 14Andam ad e ne egsahap, ²³ **w** ey kena ad e hinalati.
- w** ey balahad e ke egpatey a. ²⁴ 22Ne umawa a, wey egtabaken ku sikeykew;
- 15Naawaan ad te egkapallateng purisu balahad e ke eggimatayan a te Manama, **w** ey ke palalaha a, wey tabaka a nikeykew.

²³ + 13:14 Te Hibruwanen: egbange te sapu ku.

²⁴ + 13:14 Te Hibruwanen: egkemkem te umul ku.

23Guhuri a ke nekey ka kene ne me meupiya ne neyimu ku wey ka me sale ku.

P anengnenga a ke nekey ka sale ku.

24Mania te eggelhelesan a nikeykew,

w ey egkuntereen?

25Mania te ingginalatan

w ey inlupug a nikeykew?

I ling e re te nahangu ne lahami

w ey ke dewun naa ne eglayap-layap te kalamag.

26Migsulat ka te me masakit ne lalag te pegbayung keddi,

w ey impabayad a nikeykew te kene ne meupiya ne neyimu ku te bate e pad.

27²⁵ Egpekeiling e te imbaku a nikeykew te keddina.

N e intetamengan nu ka langun ne eggimuwen ku

w ey in-ugsi-ugsi nu minsan ka me sikal ku.

28Tenged due, nareetan a iling te nalepuk ne batang,

w ey iling te kumbale ne egkahan-ganaran egkaleddak.”²⁶

14Ne migpabulus-bulus si Hub ka migkahi,

“ Miglesut ki se me etew puun te malitan.

P urisu mahuye ki re amana wey ware egpakapangabang,

w ey mallepet de se umul ta

w ey napenu te kahubut.

2Nekeiling ki te bulak ne egpa-mukadkad wey egkalanes;

i ling te alung ne eglihad de wey egkaawe e.

3Egpitawen nu naan pad ka etew ne egkeiling e rue,

w ey eg-uyanen nu naan pad sikandin diye te hukumanan eyew eggukuman nu?

4Duen naa etew ne malinis? Ware!

N eetew ka langun, ne mallindit.

5Intahahe nud ke mamenu kaluhey ka umul te etew,

w ey kenad sikandin egpakasubla te timpu ne intahahe nu para kandin.

²⁵ + 13:27: Hub 33:11.

²⁶ + 13:28 Te Hibuwanen: egkeenen te kalibangbang.

- 6Purisu balahara nud sikandin
i ling te sabeka ne talagpangi-naaldew ne eg-impus te himu rin.
- 7“Ke egpeleren ka kayu, duen pad egkeiman-iman—
e gtunasan ded seini,
w ey eglapung e man-e.
8Minsan buyag e ka dalid kayi,
w ey namewu e ka tued,
9egtunasan ded seini ke egkaweyihan,
w ey egsusugpang e man-e iling te iyam pad ipamula.
10“Piru ke egpatey ka etew, egkataman e ka langun ne keseg din;
p egkabigtew te geyinawa rin, iyan e sika katamanan din.
11Iling te lanew ne neetiyan
w ey te beuhan ne warad e weyig,
12egpatey ka etew wey kenad e sikandin egkapukew
w ey kenad egpekeenew,
t aman te egkaawe ka langit.
- 13“He Manama, iggeles ad perem nikeykew diye te inged te me minatey,²⁷
w ey eglingawan ad perem nikeykew taman te egkaawe e ka langet nu.
P iru teil ke naan de te timpu te pegsuman-suman keddi.
14Ke egpatey ka etew, egkeuyag naan pad sikandin? Klaru iya ne kenad!
P iru sikeddi, eg-antusen ku ka langun ne timpu te pegkababayari ku,
t aman te timpu ne egkataman e seini.
15Ke eg-umawen a nikeykew Manama, egtabaken ku sikeykew,
w ey igkahala ad e nikeykew se ingimu nu.
16Te iling due, egbebantayan a layun nikeykew,
p iru ware nud e tantanuri ka me sale ku.
17Iling te igtahu nud te saku ka me sale ku,
w ey egbunbunan nud e ka kene ne me meupiya ne neyimu ku.
18“Piru iling te me bubungan ne egkengallunew keureme,

²⁷ + 14:13 Te Hibuwanen: Siyul.

w ey iling te egkallilid ne me batu;

19wey iling te egkeehas te weyig ne me batu,

w ey iling te egkakankan ne tane tenged te dakel ne uran,

k a pegdereet nu te egkapallateng te etew.

20Egkatalu nu ka etew te katanaman ne timpu wey egpatey e sikandin,

w ey egkabalbalawan e ka ulaularin.

21Ne warad hinanawan din ke egbantuhen naa ka me anak din

w ey ke eggehambaan naa.

22Ne iyan din de egkaheram ka masakit te lawa rin

w ey pegkalaggew te pegkeetew rin.”

Ka igkarangeb ne peglalahey

15Ne migtabak si Ilipas ne matig-Timan,

2“Hub, ka matagseb ne etew, kene egpanlalag te ware karuan

i ling te kalamag ne egpuun te igsile ne egpakatutung.

3Kene sikandin egpakig-apul pinaahi te me lalag ne ware egkaangey ne keupianan,

w ey ke egpakannekal naa eglalag te ware meupiya ne egkeyimu.

4Piru ka impanlalag nu, egpekeyinalig de te duma

n e kenad e egtahud wey egpamakey te Manama.

5Ka impanlalag nu, iyan sika behas te kene ne meupiya ne neyimu nu,

w ey lalag sika te me limbungen.

6Kenad ne keilangan ne eggukuman ku pad sikeykew

s u ka impanlalag nu, iyan e sika eggukum keykew.

7“Kahiyen nu buwa ne sikeykew ka an-anayan ne miglesut?

N eetew kad bes te ware pad himuwa ka me bubungan?

8Nakarineg ke bes te planu te Manama?

K ahiyen nu buwa ne sikeykew re ka matagseb?

9Ka minsan nekey ne nanengnengan nu, nanengnengan ney degma.

K a minsan nekey ne nasabut nu, nasabut ney degma.

10Nanengnengan ney ka me katuengan ney puun te me buyag,

n e me buyag-buyag pad te amey nu.

11Miglalag key ne kene ne malangit te pegguhud keykew te me lalag puun te Manama;

m e lalag ne egpakaliwang wey egpakapahale;

k ulang naan pad seini para keykew?

12Mania te egparuyun-duyun ka te egkaheram nu?

M ania te impasihaan key re nikeykew te mata nu?

13Mania te egkabelu-belu ka te Manama,

w ey egpanlalag te mareet?

14²⁸ Duen naan iya etew ne malinis

w ey matareng diye te tangkaan te Manama?

15Purisu ware migsalig ka Manama minsan te me panalihan din!²⁹

K e kene ma ne malinis ka pegtengteng te Manama te me hinimuwan ne diye te langit,

16Iyan naan pa ka etew ne egpe-keepes wey makasesale

²⁸ + 15:14-16: Hub 25:4-6.

²⁹ + 15:15 Te Hibuwanen: me matulus din.

³⁰ + 15:16 Te Hibuwanen: ka etew ne eg-inum te mareet ne himu iling te weyig.

³¹ + 15:19 Te Hibuwanen: migmanlihad.

n e layun egkeupian ne eggimu te mareet.³⁰

17“Kema pammineg ka Hub su egguhuran ku sikeykew,

w ey egpasabuten te nabaybayaan ku.

18Impanulu a te me matagseb,

t e natuenan dan puun te me kaapan dan,

w ey ware inggeles dan.

19Sikandan ka imbehayan te tane,

w ey ware me lapu ne nangugpe³¹ te tane dan.

20Ka etew ne egdeeg-deeg te дума, eg-antus te intiru ne umul rin,

t aman te egpatey sikandin.

21Layun sikandin egkabantali

m insan ware karereetan ne egginguma,

s u egkangilam man de due sikandin ke eglusuran te me takawen.

22Ne kene sikandin eggipanew diye te marusilem

- s** u egkaaldek ma ne eggimatayan. **w** ey ka karatuan din,
- 23Egkalaag-laag sikandin min-
san hendei **w** ey kenad seini egdakel kayi te
tane.
- e** yew egpamitew te egkakeen. **30**Ne kene sikandin egpakaalihu
te kamatayen.
- N** akanengneng sikandin ne mahaan
e sikandin egpatey. ³² **E** gpekeiling e sikandin te kayu ne
egkatutung se me sugpang.
- 24Amana ka bantal wey laggew
rin, **E** gkaawe ka langun ne karatuan din
te senge-hiyup de te Manama.
- i** ling te Hari ne andam e ne eglusud
te me kuntere din. **31**Kene ne eleg ne eglimbungan
din ka pegkeetew rin
- 25Sika ka egpangkusan te etew
ne egsukul wey egsupak ³³ te Mare-
sen ne Manama. **p** inaahi te pegsalig te minsan nekey
ne ware karuan
- 26Egpekeiling sikandin te
miggehen-gen te malig-en wey mal-
ibusen ne kalasag **s** u ware iya egkakuwa rin due.
- w** ey migpaalag-alag ne egpakigkun-
tere te Manama. **32**Te kene pad sikandin egk-
abuyag amana,
- 27“Ne minsan meyaman **e** gkarawat din ka legpad kandin,
- sikandin wey malambeg,
- 28piru diye naan de sikandin eg-
ugpe te me siyudad ne nagguhus, **w** ey egpekeiling e sikandin te na-
hangu ne kayu ne kenad e egtunasan.
- d** iye te me baley ne warad
mahinged wey mahaan e egkengatem-
pag. **33**Egpekeiling sikandin te paras
ne egkengapupu se behas minsan ware
pad neneyinuhi,
- 29Kenad e egkaluhey ka **w** ey iling te ulibu ne egkengapelpel
pegkameyaman din se kabukaran.

³² + 15:23 Te Hibruwanan: ka timpu te marusilem, andam e te belad din.

³³ + 15:25 Te Hibruwanan: egketeng te belad din.

34Ka me etew ne ware migpal-intutuu te Manama, egkammatey ne ware me kabuhalan,³⁴

w ey egkengasilaban ka me baley ne impasasindeg dan pinaahi te bayad ne igbunbun te mareet.

35Layun sikandan egsuman-suman ne eggimu te samuk wey mareet,³⁵

w ey egpanlimbung.”³⁶
Ka tabak ni Hub ki Ilipas

16Ne migtabak si Hub,

2“Nenarineg kud e sika dengan;

m eddag naa se egliwangen a nikaniyu

n e kinaa te nasi man de iya natimuli ka peg-antus ku.

3Peeneng-eneng kew e ka egpanlalag te ware karuan.

M ania te iyan niyud ugpe se egpakig-apul keddi?

4Ke sikaniyu ka seini te neula-ula ku kuntee,

e gkalalag ku degma ka iling te impanlalag niyu keddi.

E gpakalengey-lengey a degma kaniyu.

I yan kud e degma ugpe se egpanlalag kaniyu te meenendue.

5Piru kene ku mule sika eggimuwen.

E gpakabagget mule kaniyu ka eglalahaen ku,

w ey egpakaawe mule te masakit ka egguhuren ku.

6“Piru kuntee, migpabulus-bulus iya ka masakit ne naheram ku,

m insan nekey pad ka eglalahaen ku.

N e minsan degma egpeeneng-eneng a, kene ded iya man-e egkasalanan ka masakit ne naheram ku.

7“He Manama, inggimu ad iya nikeykew ne mahuye,

w ey inggule nu ka intiru ne pamilya ku.

8Impamahasa ad nikeykew,

w ey tul-anen e naan de iya.

N e in-isip e te me etew ne seini ka migpamalehet ne nakasala a.

9He Manama, tenged te langet nu,

³⁴ + 15:34 Te Hibuwanen: Su ka punduk te me etew ne ware migpalintutuu te Manama, kene egpakaanak.

³⁵ + 15:35 Te Hibuwanen: egkaberes te samuk wey eg-anak te mareet.

³⁶ + 15:35 Te Hibuwanen: ka me getek dan eg-andam te limbung.

i nlusuran a nikeykew ³⁷ iling te bubuluti ne mananap ne migbindas-bindas te laplap ku.

I mpakihetan a nikeykew te ngipen nu

w ey egliting e ka mata nu te egtetengteng keddi.

10Inlelemetan wey in-gngingisiyan ad te me etew.

M igsabeka sikandan ka eglusud keddi,

w ey impanagpi dan ka ulaula ku te pegpeyilew keddi.

11Imbehey ad te Manama diye te ware migpalintutuu kandin, ³⁸

w ey in-antug ad diye te maddeet ne etew.

12Meupiya red dengan ka pegugpe ku, piru indereetan a nikandin,

w ey iling te inleklek a nikandin wey inlupet;

i ntumbuk din keddi ka tunud din.

13Ne inlilingutan a te me talagpane din

w ey impepana a te ware pegkeyid-u;

n asuhat ka iihian ku

w ey nabusaye e diye te tane ka aperu ku.

14Impalpalian a nikandin,

w ey iling sikandin te bahani ne migsukeung keddi.

15Ne migsaluub a te saku ³⁹

w ey migpinuu a te tane isip peglungku.

16Ne migmalalab e ka ulaula ku, wey migmanlebag e ka mata ku te mangune-kune ne pegsinehew.

17Ware ma perem neyimu ku ne sale,

w ey malehet ma perem ka pegampu ku.

18“Egpekeiling a te etew ne ing-gimatayan

n e eghangyu ne kene pad egbunbunan te tane ka langesa rin

e yew kene egkeengked ka pegpey-immimenew rin para te eleg ne peggukum.

19 ⁴⁰ Minsan kuntee, diye te langit ka talagpamalehet ku.

³⁷ + 16:9 Te Hibrualanen: egpegkahat te ngipen.

³⁸ + 16:11 Te Hibrualanen: diye te lukes-lukes.

³⁹ + 16:15 Iyan igpasabut kayi ka meitem wey egdehes ne manggad ne inggimu puun te bulbul te kambing ne igsaluub te timpu te peglungku wey ke eg-inniyug naa te sale.

⁴⁰ + 16:19: Hub 19:25.

- S** ikandin ka egkahi ne ware sale ku. **s** u warad iya lein ne egpakapangabang keddi,
- 20Inlelemetan ad e te me alukuy ku, **k** e kene, sikeykew re.
- p** iru migsinehew a ka egpepangabang te Manama. **4**Insagpengan nu ka suman-suman ⁴¹ te me alukuy ku eyew kene sikandan egpakasabut.
- 21Ka talagpamalehet ku, iyan seeye se egpeyid-u-hid-u te Manama para keddi, **P** urisu kene nu sikandan tuhuti ne egpanalu.
- i** ling te sabeka ne etew ne egpeyid-u-hid-u para te alukuy rin, **5**Ka etew ne eg-akal te alukuy rin tenged te seleppi,
- 22su kene egkaluhey, **k** a me anak din ka egkabaybayaran tenged te sika ne mareet ne hinimuwan din.
- e** g-engked ad te seini ne inged, **6**“Inggimu a te Manama ne kangisiyan te me etew,
- w** ey kena ad eglibed.” **w** ey in-iileban dan ka ulaula ku.
- 17Ne migpabulus-bulus si Hub ka migkahi, **7**Kena ad e egpakameleg-meleg ka eglungku,
- “ Mahaan ad e egpatey, **w** ey henduen naan de te alung kahase ka me belad wey me paa ku.
- s** u hendue te egkabigtawan ad e, **8**Ne ka me etew ne migsuman-suman ne matareng ka pegkeetew ran,
- w** ey naandam e ka eglebengan keddi. **n** einu-inu te pegkakita ran te ney-itabu keddi,
- 2Inlilingutan a te me lemeten, **w** ey mata-mata kud iya kandan te eglelemet keddi.
- 3“He Manama, pangabangi ad ubag **w** ey in-isip a nikandan ne etew ne ware kun migpalintutuu te Manama.

⁴¹ + 17:4 Te Hibuwanen: pusung.

9Para kandan, ka me matareng malig-en amana,

w ey egkatimulan pad ka kalig-en dan.

10Piru eggangaten ku sikandan langun ne eg-abey eg-ugsi-ugsi keddi,

w ey klaru iya ne ware egkakita ku ne matagseb kandan.

11“Mahaan e egkataman ka pegugpe ku.

N ahuhus e ka me planu ku,

w ey naawe e ka igkengeupii ku.

12Piru migkahi sikandan te egmeupiya kun ded ka keugpe ku keureme

w ey migkahi sikandan te,

‘ Limang te marusilem, duen ded malayag.’

13Ke egpallateng e ma, iyan ku naan de egpallatengen ne egpekeugpa a diye te inged te me minatey,⁴²

w ey diya ad eggibat te inged ne marusilem.

14Ne eg-isipen kud ne amey ku ka lebenganan

w ey eg-isipen kud ne iney wey me atebey ku ka me iyas.

15Hendeid naa ka egkapallateng ku?

D uen naa nakakita kayi?

16Kene ku egkeuyan ka egkapallateng ku diye te inged te me minatey,

w ey kene iya seini egpakatapik keddi diye te diralem te tane.”

Ka tabak ni Bildad

18Ne migtabak si Bildad ne matig-Suwa,

2“Hub, ken-u ke naan pad egpeeneng-eneng ka eglalag?

K ema sum-sumana nu pa ka egpallalahren nu su eyew egpallalag key.

3Mania te in-isip key nikeykew ne iling te baka?

K ahilyen nu buwa ne kene key egpakasabut?

4Egdereetan nu re ka pegkeetew nu tenged te langet.

K ahilyen nu buwa ne egbalahren te Manama ka inged tenged de keykew

w ey ke egpangalinen din naa ka me batu puun te nenatahuan kayi?

5“Ka malehet, klaru iya ne egpatey ka makasesale

i ling te sulu ne egkeebukan

⁴² + 17:13 Te Hibruwanen: Siyul.

w ey kenad e eglayag.

6Egmarusilem e ka baley rin,

s u neebukan man e ka sulu ne diye te dangdang din. ⁴³

7Mapakeddel-keddel dengan sikandin piru kenad kuntee,

w ey ka me tambag din te duma, iyan ded mismu egpakasaligkat kandin.

8Sikandin ded mismu ka eg-peendiye te paluwak, wey egshad sikandin.

9Ne egkeyiketan ka paa rin, wey kenad sikandin egpakaawe.

10In-andaman sikandin te paluwak diye te egbayaan din,

w ey imbunbunan seini te tane.

11Nalingutan sikandin te igkaalati rin,

w ey egpanlupuhun sikandin minsan hendei.

12Inggutasan sikandin wey warad keseg din.

K enad iya sikandin egpakapanalliya te me peg-antus.

13Egkareetan ka laplap din te dalu ne egpakapatey,

⁴³ + 18:6 Te Hibruwanen: ampew rin.

w ey egkengammewu e ka me belad wey me paa rin.

14Ne egdeldelen sikandin puun te balungbalung ne igkasalig din,

w ey eg-uyanen sikandin diye te makaliyas-liyas ne Hari.

15Ne egsubalan e ka balung-balung din te minsan hentew,

k e egkeimpusan e seini te eg-empet te egtahu te asupri eyew egkaawe ka dalu dutu.

16Egpekeiling sikandin te pinamula ne egkahangu se dalid,

w ey egkalanes e se me sugpang.

17Ne warad e egtanud-tanud kandin kayi te kalibutan,

w ey warad iya minsan sabeka ne egpakasuman-suman te ngaran din.

18Egdeldelen e sikandin puun te me etew ne neuyag

p eendiye te inged te me minatey ne durusilemi.

19Ne ware me anak din, wey ware iya nasame ne neuyag diye te baley ne in-ugpaan din.

20Ne egkaalatan te egkata-manan din ka langun ne etew,

p uun te igsile peendiye te iglineb.

- 21Sika iya ka egpangkusan⁴⁴ te etew ne makasesale, **M** igpepangabang a
w ey ware mig-ila te Manama.”
 Ka tabak ni Hub ki Bildad
p iru warad iya migbehey keddi te eleg ne peggukum.
- 19Ne migtabak e man-e si Hub, **8**In-eletan te Manama ka dalan ne egbayaan ku eyew kena a egpak-abaye
w ey imbunbunan din seini te delem.
- 2“Ken-u naan pad egkataman ka pegbayad-bayad niyu keddi **9**In-awe din ka kabantug ku,
t e me masakit ne egpanlalahen niyu?
w ey impunggis din ka salakey ku.
- 3Kapapila ad e nikaniyu **10**Intabtabileng a nikandin te egbaras, wey hendue te egpatey ad lelemeti,
w ey ware kew neyilew ka egbayad-bayad keddi.
w ey in-awe din ka egkapallateng ku iling te kayu ne inluwal.
- 4Panunggilingan ke nakasala a, **11**Nangebhel-ebel ka langet din keddi,
n ekey naa degma se labet niyu?
w ey in-isip ad e nikandin ne kuntere din.
- 5Migsuman-suman kew ne matareng kew pad keddi, **12**Egpekeiling te impalusuran a nikandin te me sundalu,
w ey in-isip niyu ne nabaybayaran a tenged te sale ku.
w ey miggimu sikandan te dalan peendiye te keddi,
- 6Piru keilangan ne egnengnengan niyu ne Manama ka miggimu kayi, **w** ey inlilingutan dan ka balung-balung ku.
w ey sikandin ka migsahilut keddi.
- 7Tengteng kew ma, migpangananey a tenged te kabulut din piru warad iya migbulig keddi. **13**“Ne impariyu din keddi ka me karumaan ku,

⁴⁴ + 18:21 Te Hibuwanen: ugpaan.

w ey hendue te warad nekeila keddi ka me alukuy ku.

14Inlilingawan ad e te me karumaan ku

w ey me alukuy ku.

15In-isip ad ne lapu ne ware neileyi te me mahaliyug

w ey te me suluhuanen ku ne me malitan,

w ey iling e te sikeddi ka lapu te pegpitew ran.

16Ne emun ke egpangumew a te me suluhuanen ku, kena ad e nikanndan egtetabaken,

w ey minsan egpeyid-u-hid-u a kandan kena ad e nikandan eglingleen.

17Ne igkangarehi e te asawa ku ka ku,

w ey igkengalligsem ad e te me suled ku ne me lukes.

18Ne minsan ka me bate, eglelemet e keddiey;

e gngingisiyan ad e nikanndan ke egkiteen a.

19Igkengalligsem ad e te amana ku ne me alukuy dengan,

⁴⁵ + 19:21 Te Hibuwanen: insamsam.

⁴⁶ + 19:22 Te Hibuwanen: Ware kew bes pad neurali te sapu ku?

w ey mig-inniyuhan ad e te nanggeyinawaan ku.

20Gehasei e naan de iya

w ey hendue te egpatey ad e.

21“Me alukuy ku, keyid-u kew ubag keddi,

s u imbarasan ⁴⁵ a te Manama.

22Mania te eg-iling kew te Manama ne egbayad-bayad keddi?

K ene naan pad ne eleg ka pegpaantus niyu keddi? ⁴⁶

23“Meupiya perem ke nakasulat ka me lalag ku wey eggimuwen ne libru,

24wey ke nakakulit naa naayayari diye te batu,

e yew kenad egkaawe te ware egtaamanan.

25Piru nakanengneng a ne ware kamatayen te Talagpangabang keddi,

w ey te katamanan, eginguma sikandin kayi te inged eyew te pegpangabang keddi.

26Taheed te manekal e pad, egkakita ku iya ka Manama,

m insan egkamewu te dalu ka laplap ku.

- 27Egkakita ku iya sikandin, t e impeugpe ka etew te kalibutan,
w ey kene kud e eg-isipen sikandin 5ka kahale te me makasesale,
ne lapu. egmanlihad de,
- A mana ad iya egkeupian ne eg- w ey ka kahalaan te ware migmalin-
pakakita kandin. tutuu te Manama,
- 28“Ne emun ke iyan niyud ugpe k ene de egkalluhey?
se egbayung keddi
- n e mig-antus a tenged te me sale 6Minsan egginguma te langit ka
ku, kandin ne bantug,
- 29egkeyitabu iya kaniyu ka w ey egpakasungkul e ka ulu rin te
makaalat-halat ne legpad te Manama. me gapun,
- E glegparan kew iya nikandin 7egpatey iya sikandin wey ke-
tenged te langet din, nad egpakalibed minsan ken-u iling te
tei rin.
- w ey egkanengnengan niyu ne ing- N e egpakapamitew kandin ka seeye
gukuman kew nikandin.” se nakakita dengan kandin.
Ka tabak ni Supar
- 20Ne migtabak e man-e si Supar 8Egkaawe sikandin iling te
ne matig-Naama, taheinep te marusilem,
- 2“Sikan naa Hub ka egpuunan w ey te igmakita ne kenad e
ne kena a egpekegteil, egkaabayan egkakita.
- s u amana a iya egkeupian ne 9Ka nakakita kandin, kenad eg-
egtabak keykew. pakakita pad kandin.
- 3Meenendue ka me lalag nu ne K a seeye se diye te ugpaan din, ke-
narineg ku, nad egpakalambag kandin.
- p iru nakataha a ke egmenuwen ku 10Egpeyid-u-hid-u naan de te
sikeykew te egtabak. egkengaayu-ayu ka me anak din,
- 4Ware ke bes nakanengneng ne s u ka in-ahew rin ne me karatuan,
puun pad te bunsuranan egpakalibed ded diye te kamuney.

11Ka kanekal rin te bate pad sikandin,

e gpatatapik ded kandin te eglibed te alinepung.

12“Minsan meupiya para kandin ka peggimu te mareet iling te egka-keen ne meemis,

w ey minsan igpariralem din pad seini te dile din,

13eg-eem-emen din seini te mananey

e yew egkaneem-neem din ka nanam kayi.

14Piru ke egkaabeleng din e seini,

e gmapeit e seini diye te getek din,

w ey eggilu e iling te lalas te uled.

15Ka impangabeleng din ne karatuan, igpangileb din ded.

M insan diyad te getek din seini, ig-peileb ded kandin te Manama.

16Nekeiling sikandin te migsup-sup te lalas te dulepu,

n e iyan ded egpakapatey kandin.

17Kenad e sikandin egpakakita te katubung te mentika, gatas, wey teneb

n e iling te egtulayas ne beuhan.

18Ne igpamehey rin ka langun ne seleppi ne nakuwa rin,

w ey kenad sikandin egkahale te karatuan din.

19Su imbaybayaran wey imbal-ahad din ka egkengaayu-ayu,

w ey impangahew rin ka me baley ne ware din himuwa.

20“Su kene sikandin egkeuralan⁴⁷ te minsan nekey;

h alamlamen sikandin wey ware eg-pakaalihu te langun ne igkeupii rin.

21Ware egkasame ke egkeen sikandin,

p urisu kene egkaluhey ka katubung din.

22Te karakel te karatuan din, layun sikandin egkabantali

w ey eg-antus amana sikandin te me keyirapan.

23Ne taheed te egbulung-bulung sikandin,

e gpakaneem-neem sikandin te egpangebhel-ebhel ne langet te Man-ama,

w ey egpeuranan sikandin te Magbe-baye ne Manama te legpad.

⁴⁷ + 20:20 Te Hibruwanen: egpeeneng-eneng ka getek din.

24Minsan egpakallahuy sikandin puun te panganiban ne putew,

e gkasuhat ded sikandin te tunud ne burunsi wey eg-abbas seini te pekarin.

25Egbaruten ka tunud ne migabbas,

w ey egtulayas ka langesa diye te idus te tunud,

w ey egkaaldeh-haldeh sikandin.

26Egkareetan ka langun ne karatuan din

w ey egkatutung sikandin te hapuy ne kene ne etew ka migtemeg

w ey ka langun ne nasame diye te kandin.

27Igpanengneng te langit ka kene ne meupiya ne neyimu rin,

w ey egpamalehetan seini te tane.

28Egkengaanlas te baggiyu ka langun ne karatuan din

t e timpu ne igpaneem-neem e kandin ka langet te Manama.

29Sika ka intahahe te Manama ne egpangkusan te mareet ne etew.”
Ka tabak ni Hub ki Supar

21Ne migtabak si Hub,

2“Ke egkeupian kew ne eglawang keddi,

p ammineha a iya nikaniyu ayayari.

3Pariralem kew pa ubag taheed te eglalag a.

W ey kew e lemet ke egpekeimpus ad ka eglalag.

4Kene ne etew ka egsagsahukulan ku, ke kene, Manama,

w ey duen iya katarengan ku ke mania te kena a egpakapariralem.

5Pitawa a wey melmelehi a,

w ey egpakasesagpeng ka iya te be-be nu ka egkatanengan.

6Ke egsumsumanen ku seini se neyitabu keddi,

e gpangelkelen a tenged te pegkaaldeh ku.

7Mania te intuhutan te Manama ne egkeuyag ka me makasesale?

N asi de iya sikandan egpekeuma te pegkabuyag wey egmaddesen.

8Egkakita ran pad ka pegtulun te me anak dan,

w ey egpekeuma pad sikandan te me apu dan.

- 9Ne egmangugpe sikandan te me baley ran
- wey ware paruseyi te Manama,
- wey ware ingkangilam dan.
- 10Egkabuhal ka me ayam dan,
- su kene ma egkengaawaan ka me baka ran ne egkengaberes.
- 11Ne igpaleug-leug dan ka me anak dan iling te nati te me karniru ne impaawe;
- egmangekelag sikandan wey egmanesayew.
- 12Egmangul-ulahing sikandan ne egbalesen te tamburin wey alpa,
- wey eggale-gale te dahing te pulendag.
- 13Matubung ka peg-ugpe dan,
- wey egkammatey ne malinawen.
- 14Ingkahiyen dan ka Manama,
- ‘Pariyu ka kanami!
- Kene key egkeupian ne egpakangneng te me paahi nu.
- 15Hentew ke bes se egkahiyen ne maresen ne keilangan ne egpakamayen ney?
- Nekey bes ka egkakuwa ney ke egampu key keykew?’
- 16“Piru ka malehet, ware migpuun te kandan mismu ne keseg ka katubung dan.
- Purisu kena a egpamineg te minsan nekey ne igpanulu te me makasesale.
- 17“Piru pila-pila ka egpatey ne me makasesale.
- Ne panallimbeka re egginguma kandan ka keyirapan ne igpeuyan te Manama tenged te langet din.
- 18Ne panallimbeka re degma sikandan egpandeldela,
- ne iling te lahami wey ke ukaba naa ne eglayap te kalamag.
- 19“Ne migkahi kew te kene sikandan egparusaan te Manama, su ka me anak dan ka egparusaan.
- Piru egkahiyen ku sikaniyu te ka nakasale mismu ka egparusaan te Manama,
- ewegkanengnengan dan ka sale dan,
- 20wey egkakita ran mismu ka karereetan dan.
- Balahara niyu sikandan ka egpakaneem-neem te langet te Maresen ne Manama.

- 21Emun ke egpatey e sikandan,
w arad kaligneepan dan ke nekey ka
egkengeyitabu te me pamilya ran.
- 22Kene egkeyimu te etew ne eg-
panuluen din ka Manama
t enged su sikandin ma ka eggukum
te seeye se me talahuren.
- 23-24“Due me etew ne meupiya
re due se lawa taman te egpatey;
e gpatey sikandan ne malinawen,
ware igkalaggew,
w ey malurung de due se laplap dan
iling te bate pad.
- 25Ne due degma me etew ne eg-
patey ne mahirap se egkeula-ula,
w ey warad iya nakaheram te keupi-
anan.
- 26Piru nenekeg-iling de sikan-
dan ne iglebeng,
w ey egkekeenen te me liwati.
- 27Pammineg kew, nakaneng-
neng a te mareet ne suman-suman
niyu keddi.
- 28Migkahi kew, ‘Hendeid naa ka
baley te mabantug ne me etew,
w ey ka me balungbalung te mad-
deet ne me pangulu?’
- 29“Piru inse kew te etew ne
egmanlihad,
s u egguhuran kew nikandan,
- 30te ka me makasesale, kene
egpakalagkes te karereetan tenged te
langet te Manama.
- 31Ware egpakasapad te etew ne
mareet se hinimuwan,
w ey ware iya eggsuli kandin.
- 32Ne emun ke iglebeng e
sikandin,
e gtetamengan pad iya man-e ka in-
lebengan kandin.
- 33Ne susuluhi ka egmanduma
diye te eglebengan kandin,
w ey masulug ka egtahud te lawa rin
ke iglebeng e sikandin.
- N e minsan ka tane migbehey kandin
te himelayanan.
- 34“Ne egliwangen a ubag
nikaniyu pinaahi te me lalag ne ware
karuan?
K ene ne mallehet ka immanlalag
niyu.”
Ka igkatelu ne pegpalalahey
- 22Ne migtabak si Ilipas ne
matig-Timan,

2⁴⁸ “Duen naa etew, minsan ka subla ne matagseb ne egpakabulig te Manama?”

3Egpakapahale naa te Maresen ne Manama ka pegkamatareng nu?

D uen naa egkakuwa rin puun keykew ke ware igkarew-ey keykew?

4Insaparan ka te Manama wey in-el-elehan,

k ene ne tenged su migtahud ka kandin,

5ke kene, tenged te suble e ka mareet ne hinimuwan nu,

w ey ware ka migsanggal ka eggimu te mareet

6su ingkuwa nu ma ka me kumbale te me karumaan nu

i sip gerentiya te utang dan keykew.

P urisu warad igsaluub dan.

7Ware nu peinuma ka namaraan,

w ey ware nu pakeena ka inggutasan.

8Inggamit nu ka keseg wey katanged nu,

e yew te peg-angken te tane te lein ne me etew.

⁴⁸ + 22:2-3; Hub 35:6-8.

9Ke due me balu ne egpabulig keykew, egpeulien nu re due sikandan ne ware egkeuyan.

N e impanakawan wey indeeg-deeg nu pad iya man-e ka me ilu.

10Purisu nalingutan ka kuntee te me sahilut,

w ey sahuhune ne iyan egdapit keykew ka liyas.

11Nalingutan ka te marusilem,

w ey kene kad e egpakakita,

w ey egkaalep kad te baggiyu.

12“Diye te kinaribabawan ne baad te langit ka Manama,

w ey subla pad ne matikang te me bituen.

13Purisu migkahi ka,

‘ Ware nakanengneng ka Manama te inggimu ku.

E gmenuwen din naa te eggukum kanta te nabunbunan ma sikandin te makepal ne gapun?’

14Migsuman-suman ka ne kene sikandin egpakakita,

s u neeletan sikandin te makepal ne gapun,

t aheed te egghipanew sikandin diye te eletanan te tane wey langit.

15Egpabulus-bulus ke bes pad eg-ikul te hinimuwan dengan

t e me makasesale?

16Minsan kene pad ne eleg ne timpu ne egpatey sikandan,

e gpanganlasen e sikandan iling te pabunsuranan te baley ne nalened te baggiyu.

17Ingkekahiyan dan ka Maresen ne Manama,

‘ Engkeri key!

N ekey naa ka egkeyimu nu kanami?’

18Piru minsan pad due, nasi de iya sikandan matubunga te Manama.

P urisu maddiyu te suman-suman ku ka minsan nekey ne igpanulu te me makasesale.

19Ne egkengahale wey egmangngingisi ka me matareng wey ka me etew ne ware sale

k e egkakita ran e ka karereetan te me makasesale.

20Ne egkekahi sikandan,

‘ Egkahule iya ka me kuntere ta,

w ey egkengasilaban ka egkengasame ne karatuan dan.’

21Ne kuntee Hub, paruma-ruma ka te Manama,

e yew egmalinawen ka,

w ey egpanalanganin ka nikandin.

22Dawata nu ka me panulu te Manama keykew,

w ey itines nu te pusung nu ka me lalag din.

23Libed ka diye te Maresen ne Manama дума te pegpariralem,

w ey ipeeneng-eneng nud ka mareet ne himu due te familya nu.

24Isipa nu ka bulawan ne egpuun te Upir ne iling naan de te alinepung,

w ey ka neelin ne bulawan iling naan de te me batu diye te beuhan.

25Ne iyan nud e karatuan ka Amana ne Maresen ne Manama

i ling te bulawan wey mahal ne pelata.

26Ne egkahale ka tenged te Amana ne Maresen ne Manama,

w ey sikandin naan de ka egleng-ahen nu.

27Ne emun ke eg-ampu ka kandin,

e gtabaken ka nikandin.

N e tumana nu ka me panaad nu diye te kandin.

28Ne eglampus ka te minsan nekey ne egplanuwen nu ne eggimuwen,

w ey egmalayag ka egbayaan nu.

29Ne igpariralem te Manama ka me hambuhen,

p iru egpangabangan din ka me pariralemen.

30Egpangabangan ka te Manama ke ware sale nu,

s u egpangabangan te Manama ka me etew ne matareng.”

Ka tabak ni Hub ki Ilipas

23Ne migtabak si Hub,

2“Taman kuntee amana pad ka pegsagsahukul ku te Manama.

I mpaantus a nikandin patamtamani minsan pad te me pegdeg-uy ku.

3Ke nakanengneng e re perem ke hendei ku sikandin egkakita,

k e egkeendiyaan ku re perem sikandin te ugpaanan din,

4igguhud ku iya mule kandin ka pegsagsahukul,

w ey me katarengan ku.

5Egkeupian a ne egpakarineg te tabak din,

w ey egkeupian a ne egpakasabut te eglalahen din.

6Eggamiten naa te Manama ka karesen din te egpakig-apul keddi?

K ene! Egpaminehen a iya nikandin.

7Kena a ne limbungen ne etew,

p urisu egpakapangatarengan a diye te Manama,

w ey egbehayan a te ware egta-manan ne kaligwangan.

8Purisu miggendiya ad te igsile wey iglineb,

p iru ware ku nakita diye ka Manama.

9Miggendiya ad te igkakawanan wey igkahibang ne balabahan,

p iru ware ku red man-e sikandin nakita.

10Piru nakanengneng ka Manama ke nekey ka inggimu ku.

N e emun ke egkeel-elehan ad nikandin,

e gkanengnengan din e ne telek a iling te bulawan.

11Mapahetpet ka peg-ikul ku te dalan ne in-alam te Manama,

w ey wara ad iya migsuwey-suwey.

12Intuman ku layun ka me suhu din,

w ey intines ku kayi te pusung ku ka me lalag din.

13“Piru kene egkaalin-halin ka suman-suman din,

w ey ware minsan hentew ne egpak-abalabag ke nekey ka igkeupii rin ne eggimuwen.

14Purisu egtumanen din ke nekey ka implanu rin para keddi,

w ey masulug pad ka planu rin keddi.

15Purisu naaldek a diye te tangkaan din.

N e minsan egsumsumanen ku re se-eye, egkaalatan a iya.

16Inggimu a iya te Maresen ne Manama ne egmahuye

w ey egkalilliyasan.

17Piru wara a migpeeneng-eneng

m insan hendue te nabunbunan a te subla ne delem.”

Ka pegsagsahukul ni Hub tenged te me makasesale

24Ne migkahi e man-e si Hub,

“ Mania te ware migteil te timpu ka Maresen ne Manama eyew te peggukum te me makasesale,

e yew egkakita te langun ne mig-ila kandin, ka me peggukum din?

2“Egpangensihen e te me etew ka me tuus te eletanan te tane, eyew egmaluag ka tane dan;

e gmanakew sikandan te me ayam,

w ey igmalemung dan e te me ayam dan.

3Ne egpanuyuken dan ka me asnu te me ilu,

w ey ka me baka te me balu,

i sip gerentiya te me utang.

4In-awaan dan te katenged ka egkengaayu-ayu,

p urisu napehes e sikandan ne egpangeles.

5Purisu egmekeiling e te me leew ne asnu diye te disirtu

k a egkengaayu-ayu ne egmamitew te egkakeen para te me anak dan.

6Egmanggaani sikandan diye te me kamet ne kene ne kandan,

w ey egmakilalew te me behas te paras diye te parasan te maddeet ne me etew.

7Egmangibat sikandan te intiru ne marusilem ne egkengaaghagsilan

s u ware me uulesenen,

w ey ware pad iya man-e eleg ne kumbale dan.

8Egkengeuranan sikandan diye te me bubungan,

w ey diye naan de ubag egmangelung te me pahang

s u ware man e me ugpaanan dan.

9“Egpanguen te me makasesale ka dereisek pad ne me anak te balu ne malitan,

w ey ka me anak te egkengaayu-ayu isip gerentiya te utang.

10Egmangip-hipanew ka egkengaayu-ayu ne egmalawas tenged su ware me kumbale dan;

e gmanggut-gutasan de due sikandan

k a egmababeen te nenahaani ne trigu.

11Egmakekelesen sikandan te me ulibu eyew egpekeyimu te mentika,

w ey behas te paras eyew egpekeyimu te binu,

p iru mig-antus sikandan te pegkammareyi.

12Ne egkarineg diye te siyudad ka pegdeg-uy te egkammatey e,

w ey ka pegpangananey te nenapalian,

p iru minsan pad dutu, warad en iya miglinga-linga ka Manama.

13“Due me etew ne egkeepes te malayag;

w are sikandan mig-ikul te malayag,

w ey nasi sikandan migsuwey.

14Te kene pad egsile ka alded, eg-enew e ka talaggimatey,

e yew te pegpangimatey te egkengaayu-ayu wey te egkengawareware,

w ey te marusilem, egpanakew man-e sikandin.

15Ne ka talagpanlibug degma,

e gtetahad te egkasagkup,

w ey egbunbunan din ka ulaula rin, eyew kene sikandin egkeilaan.

- 16Te timpu te marusilem,
e gpanlekat te alabat te me baley ka me takawen,
w ey te maaldew, egmangeles sikandan,
w ey ware sikandan nakanengneng ke mamenu ka malayag.
- 17Egkengaaldek sikandan te layag te aldew,
p iru ware liyas dan te delem.
- 18“Migkahi kew te eg-anlasan te baggiyu ka me makasesale,
w ey egdilusen te Manama ka tane dan
p urisu kenad sikandan egpan-gendiye te parasan dan.
- 19Ne iling te isnu ne egkatunew te keinit te gulabung,
e gkaawe degma puun te tane ka me makasesale.
- 20Ne warad e egpakasuman-suman kandan minsan ka iney ran.
N e egkekeenen e sikandan te me liwati,
w ey egkareetan iya sikandan iling te kayu ne impeled.
- 21Egkeyitabu iya seini su indeeg-deeg dan ma ka me balu,
w ey ware dan upiani ka me malitan ne kene egmakaanak.
- 22Piru egguleen te Manama ka maddesen pinaahi te geem din.
E ggimuwen din sika wey egkam-matey ka me makasesale.
- 23Egkaayun ne egtuhutan te Manama ka me makasesale ne eg-ugpe ne ware karereetan,
p iru eg-iipaten din sikandan te langun ne eggimuwen dan.
- 24Egkabantug sikandan te malepet de ne timpu,
w ey egkataman, egkaawe e iling te bulak ne egkengatahak
w ey iling te tagdey te paley ne eggaaniyen.
- 25Ke kene ne eleg ka ingkahi ku,
h entew naa ka egpakapamalehet ne mig-uubat a,
w ey hentew ka egpakakahi ne seyyup ka ingkahi ku?”
 Ka tabak ni Bildad
- 25Ne migtabak si Bildad ne matig-Suwa,
 2“Maresen ka Manama,
w ey eleg ne igkaaldekan te langun;

- i** nggimu rin ne malinawen ka migharian din diye te langit.
- 3Duen naa egpakaseel te me sundalu te Manama?
- D** uen naa inged ne ware nateng-awi te kalayag din?
- 4Duen naa etew ne matareng diye te tangkaan te Manama?
- D** uen naa neetew ne malinis?
- 5Te pegtengteng din te bulan wey me bituen, kene pad ne mallayag diye te kandin.
- 6Sikan naa degma, te pegtengteng din te me etew,
- i** ling de sikandan te me iyas wey liwati ne kene ne impurtanti.”
Ka tabak ni Hub
- 26Ne migtabak si Hub,
- 2“Migsuman-suman ke buwa ne nakabulig ka keddi te egkaayu-ayu wey mahuye?
- 3Migsuman-suman ke buwa ne nakatambag ka keddi te ware katagseb,
- p** inaahi te dakel ne katagseb nu?
- 4Hendei migpuun sika se impanlilag nu?
- H** entew ne panisingan ka migpanulu keykew ne iglalag sika?
- 5Impangelkel te liyas ka me pamulingan te me minatey,
- n** e nangugpe diye te diralem te weyig ne diralem te tane.
- 6Amana namayanpayan diye te Manama ka inged te me minatey,
- w** ey ware egpakabunbun due puun te pegtengteng din.
- 7Intekul te Manama ka langit diye te igkahibang ne balabahan
- w** ey intahu din ka kalibutan ne ware neunturan diye te aw-awangan.
- 8Imbugsung din ka uran te makepal ne gapun,
- p** iru ware nawahey ka gapun minsan mabehat ka uran.
- 9Imbunbunan din te makepal ne gapun ka migtimman ne bulan.⁴⁹
- 10Ne impegsuwey rin ka malayag wey marusilem
- p** inaahi te pegtahu te malibusen ne badlis diye te kulit te dahat.
- 11Ke egbebentaanan te Manama te egdereet ka me sungkaleg te langit,
- e** gpangelkelen seini te pegkaaldeking te etew.

⁴⁹ + 26:9 Te Hibuwanen: ka trunu rin.

12Ne pinaahi te geem din
impapeeneng-eneng din ka dahat,

w ey pinaahi te katagseb din, intalu
rin ka salimbaweng ne si Rahab.

13Ne pinaahi te peggeheyinawa
rin,

m igmaawang ka langit,

w ey pinaahi te kumpulan din,

i nggimatayan din ka salimbaweng
ne egduldulihis.

14Piru deisek de iya sika ne
baad te immangimu rin,

w ey me lanawes de ka narineg ta
puun kandin.

W are egpakatirew te karesen te
Manama.”

27Ne migpabulus-bulus si Hub
ka migkahi,

2“Igsaad ku te manekal wey
Maresen ne Manama

n e ware migbehey keddi te eleg ne
peggukum,

w ey ka migbayad-bayad keddi,

3ne taman te manekal e pad,

w ey taman te duen pad geyinawa
ku ne egpuun te Manama,

4kena ad iya eglalag te mareet,

w ey kena ad iya eg-uubat.

5Kena ad iya eg-uyun ne eleg
kew.

N e taman te egpatey a,

i gpehet-pehet ku ne ware iya ney-
imu ku ne mareet.

6Taman te manekal e pad,
igpehet-pehet ku ka pegkamatareng
ku

w ey kene ku iya egbalbalawan ka
suman-suman ku,

s u nakanengneng a kayi te pusung
ku ne ware iya neyimu ku ne mareet.

7“Egparusaan perem te Manama
ka langun ne migpakigkuntere keddi,

i ling te pegparusa rin te me makas-
esale.

8Ware egkapallateng te me etew
ne ware migpalintutuu te Manama,

k e eggawien e te Manama ka umul
ran.

9Kene eglinglingeen te Manama
ka pegpangananey ran

k e egginguma kandan ka me
kalised.

10Kene sikandan egkahale ne
egsimba te Maresen ne Manama,

w ey kene egpangumew te Manama te langun ne timpu.

11“Igpapitew ku kaniyu ke ma-menu karakel ka geem te Manama,

w ey igpasabut ku kaniyu ka me planu rin.

12Piru kenad e ne keilangan su sikaniyu mismu, nakakita kew ma kayi.

P iru mania te migpanlalag kew pad te ware me karuan?

13Eg-ilingen kayi te egparusa te Maresen ne Manama

k a me makasesale wey ka me talagleig-leig:

14Minsan pad egmasulug ka me anak dan,

p iru egpatey ka duma te gira,

w ey egpatey ka duma te gutas.

15Ne ka seeye se kene egkapatey te gira,

d alu degma ka igpatey.

N e warad iya eglungku kandan minsan pad ka me asawa ran.

16Minsan eglilimud te sesalihi ne me kumbale

w ey me pelata ka me makasesale,

17piru iyan egpanaluub te me kumbale dan ka me matareng,

w ey iyan egbaad-baad te me seleppi dan ka kene ne me limbungen.

18Egmambebaley ka me makasesale,

p iru egmekeiling de seini te me baley te kalawe-lawe

w ey ke leeb-leebe naa te uripen ne egtetameng te me kamet.

19Me meyaman sikandan te peglipereng dan,

p iru te peggimata ran,

w arad ka langun ne karatuan dan.

20Ne eggingumaan sikandan te liyas iling te baggiyu,

w ey egmanlayap sikandan te balisusu te timpu te marusilem.

21Ne egmanlayap sikandan te kalamag ne egpuun te igsile

w ey egkengaawe e sikandan puun te me ugpaanan dan.

22Eggyup kandan ka sika ne kalamag te ware pegkeyid-u,

t ahead te egpakannekal sikandan ne egpariyu puun te kakeseg kayi.

23Ne egpekeiling e ka kalamag te etew ne egpegtapi te belad

w ey egpamunsuwit ka eglemet kandan

t aheed te egpamallahuy sikandan puun te kakeseg kayi.”

IGKATELU NE BAAD:

Indayan ka katagseb

28Due immanlungahan ne tane ne egpamitawan te pelata,

w ey due me tutunganan te bulawan eyew egkeyimu ne telek.

2Egpangaliyen te me etew ka me putew puun te tane,

w ey eglenayen dan ka me burunsi puun te me batu.

3Ne egmanusulu sikandan ka egmangekali diye te diralem te tane;

e gmangekali sikandan taman te egkeumaan dan,

w ey egpanlekaten dan ka me batu diye te diralem te lungag ne durusilemi.

4Egmangekali sikandan diye te bangalug ne ware nangugpe,

w ey ware nanengnengi te me etew.

N e egmamaneug sikandan diye te inlungahan dan ne egbitin-bitin te lubid ne egkatali-tali.

5Ne kayi te dibabew te tane, egtubu ka pinamula ne egkakeen,

p iru diye te diralem, subla ne meinit iling te hapuy.

6Ne ka me batu kayi te tane, due me sapiru,

w ey ka me alinepung, due me bulawan.

7Ne ware uwak ne nakaneng-neng te dalan peendiye te inlungahan ne pamulawanan,

w ey ke banug naa ne nakakita kayi.

8Ne ware degma me leew ne mananap wey ke liyun naa

n e egpakabaye te seeye ne dalan.

9Egmanlupeten te me etew ka me makehal ne batu,

w ey egpanempahen dan ka igtubu te me bubungan.

10Ne taheed te egmanlulungag sikandan te me makehal ne batu,

e gmakakita sikandan te nalein-lein ne klasi te me mahal ne batu.

11Ne egsubungen dan ka weyig eyew kene egtulayas,

w ey igpahawa-hawa ran ka nene-keeles ne karatuan.

12“Piru hendei naa egkakita ka katagseb,

w ey ka salabutan?

- 13Ware ka katagseb diye te etew,
w ey ware minsan sabeka ne nakanengneng ke mamenu seini kamahal.
- 14Kene egkakita ka katagseb
m insan diye te diralem te dahat.
- 15Ne kene seini egkabeli te pelata
w ey te neelin ne bulawan.
- 16Ne minsan ka neelin ne bulawan ne egpuun te Upir,
w ey ka me mahal ne batu ne egnaranan te uniks wey sapiru, kene egpekeiling kayi kamahal.
- 17Subla pad seini ne mahal
d u te bulawan wey te meupiya ne bildu,
w ey kene seini egkabayaran te me alahas ne bulawan.
- 18Subla pad ne mahal ka katagseb du te me mahal ne batu puun te dahat,
t e kristal wey ke pirlas naa
- 19wey te amana ne mahal ne tupasyu puun te Kus,
w ey kene seini egkabeli te neelin ne bulawan.”
 Ka pegkaaldekan te Manama iyan katagseb
 20“Ne hendei naa egkakita ka katagseb,
w ey ka salabutan?
 21Ware minsan sabeka te eggeheyinawa
n e egpakakita kayi,
m insan ka me bayaku diye te awawangan.
 22Ne minsan ka seeye se diye te inged te me minatey,
m igkahi ma te me guhud-guhud de ka narineg dan meyitenged te katagseb.
 23Ka Manama re ka nakanengneng te dalan peendiye te katagseb,
w ey sikandin de ka nakanengneng ke hendei seini egkakita,
 24su egkakita rin ma mule
m insan ka kinamariyuan ne baad te kalibutan,
w ey ka langun ne nakatahu kayi.
 25Imbehayan te Manama te kanekal ka kalamag,

w ey intakes din ka me karakel te uran.

26Inteil rin e ka egkeuranan,

w ey ka egkaheteban te kilat.

27Seeye ne timpu ne impakita rin ka katagseb

w ey ka keimpurtanti kayi.

N eugsi-ugsi rin e seini

w ey napamalehetan.”

28⁵⁰ Ne migkahi sikandin diye te me etew, “Pammineg kew, ka pegkaaldeh te Magbebaye ne Manama, iyan sika se katagseb,

w ey ka pegpariyu te mareet ne hinimuwan, iyan sika se salabutan.”

IGKEEP-AT NE BAAD: Katamanan ne lalag ni Hub

Ka pegsuman-suman ni Hub te tapey ne peg-ugpe din

29Ne migpabulus-bulus si Hub ka migkahi,

2“Meupiya ubag perem ke eglibed pad ka peg-ugpe ku dengan

t e imbantayan e pad te Manama;

3layun a dumdumeyi nikandin

w ey inteng-awan din ka dalan ne egbayaan ku

t ahead te eggipanew a diye te marusilem.

4Te seeye ne timpu, matubung e pad,

w ey iyan ku alukuy ka Manama,

w ey imbantayan din ka pamilya ku.

5Indumdumaan e pad te Mare-sen ne Manama,

w ey duma ku pad ka me anak ku.

6Te seeye ne timpu,

a mana ne dakel ka gatas te me baka wey me kambing ku,

w ey ka ulibuwan ku diye te me batuwen, nakabehey te dakel ne mentika.

7Ne emun ke eggendiya a te gumawan te lungsud

e yew egpinnuu degma duma te me igbuyag ne egmanliblibulung,

8egpeilis ka me lukes-lukes ke egkakita ad e nikandan,

w ey egmanasindeg ka me buyag te pegtahud keddi.

9Ne egpeeneng-eneng ka me igbuyag ne eglalag,

⁵⁰ + 28:28; Sal 111:10; Lal 1:7; 9:10.

10minsan ka labew kandan ne talahuren.

11“Ne egpakareyrey ka langun ne egpakakita keddi

w ey egpakarineg te eglalahren ku,

12su migbulig e ma te seeye se egkengaayu-ayu ne migpangananey,

w ey te me ilu ne ware egpakabulig.

13Indeyrey a te seeye se nabulihan ku ne egkengaayu-ayu ne egkamatey e,

w ey migpanguleyi te kahale ka me balu ne nabulihan ku degma.

14Inggimu ku layun ka matareng

w ey ka eleg ne peggukum.

E gpekeiling seini te kumbale wey langkus ne layun ku igsaluub.

15Neyimu a ne iling te mata te me butud

w ey paa te me pungku.

16Nekeiling a te amey te egkengaayu-ayu,

w ey inlapihan ku ka me lapu diye te hukumanan.

17Inderetan ku ka geem te egmandeeg-deeg,

w ey impangabangan ku ka immandeeg-deeg dan.

18“Ne egkahiyen ku ne egpakaangken a te malayat ne umul,

w ey egpatey a ne malinawen due te seled te baley ku mismu.

19Egpekeiling a dengan te kayu ne nekeuma ka me dalid diye te weyig,

w ey layun egkaremmuhi ka me sugpang te intiru ne marusilem.

20Ne layun egdeyrey keddi ka langun,

w ey maagsik-agsik a layun.

21Ne egpeeneng-eneng ka langun

w ey egpamineg eg-ayad-ayad ke egpanambag a.

22Ne emun ke egpekeimpus ad e ka eglalag,

k enad e egpakatimul eglalag ka me etew

s u egkabenbennalan man e sikan-dan te langun ne eglalahren ku.

23Egtetahad sikandan te eglalahren ku

i ling te talagbasuk ne egkabantalan ka egtetahad te uran te timpu te pegpamula.

24Ne emun ke eggimun-gimun a kandan,

h endue te kene sikandan egpaka-palintutuu.

N e amana egpakabehey kandan te kabagget ka peggimun-gimun ku.

25Sikeddi ka migpangulu kandan

w ey ka migpanulu kandan ke nekey ka eggimuwen;

s ikeddi ka pangulu ran iling te sabeka ne Hari ne migmandu te me sundalu rin.

S ikeddi ka migliwang kandan te timpu ne miglungku sikandan.”

30Ne migpabulus-bulus si Hub ka migkahi,

“ Piru kuntee, inderali-dian ad e te me etew ne me hari ku re

w ey kene egkasalihan se me amey.

E gkasalihan pad ka me asu te pegbantey te me karniru ku.

2Me ware karuan dan ne me etew

s u magguye wey kene egkaayun ne egrabahu para keddi.

3Egkengaayu-ayu sikandan wey maggase naan de iya tenged te gutas.

T e timpu te marusilem, egmangebkeb naan de sikandan te naggangu ne dalid te me hilaunnen

d iye te inged ne ware mig-ugpe.

4Ne egmamarut sikandan te me hilaunnen diye te inged ne ware mig-ugpe

e yew egkeenen dan, minsan ka me dalid te pinamula ne eggimuwen ne limas ne ware nanam.

5Impandeldel sikandan te langun

w ey impanguleyian iling te me takawen.

6Ne diye naan de sikandan mig-ugpe te kalandihan te bubungan,

d iye te me batuwen, wey diye te me lungag te tane.

7Ne egmanliblibulung sikandan diye te mabbenes,

w ey maggulub naan de iya ka egmanlelalag iling te me mananap.

8Me ware karuan dan ne me etew;

w are sikandan neneileyi

w ey impandeldel puun te tane dan.

9Piru kuntee, egsusumpaliten ad e te me anak dan ne eg-uulahing te pegdali-di keddi;

- i** nggimu ad e nikandan ne kangisiyan.
- 10Iggekalindit ad e nikandan
- w** ey migpariyu e sikandan keddi.
- N** e kenad e sikandan eg-ulung-
ulung ne egpangulepa te ulaula ku.
- 11Tenged su impamahuya ad
ma te Manama wey ware egpakabu-
lig,
- i** nggimu ran e kayi te keddi ka lan-
gun ne igkeupii ran.
- 12Inlulusuran a te seini se mad-
deet ne punduk;
- i** ntahuan dan te sahilut ka egbayaan
ku,
- w** ey migpakannekal sikandan ne
eggimatey keddi.
- 13Imbalabahan dan ka eg-
bayaan ku
- e** yew te pegdereet keddi,
- w** ey ware nakabalabag kandan.
- 14Inlulusuran a nikandan
- i** ling te me sundalu ne migsuleddu
diye te malluag ne lungag te naggebe
ne alad.
- 15Ne iyan e migdapit keddi ka
liyas;
- n** aawe e ka pegkatalahuren ku iling
de te miglayap te kalamag,
- w** ey ka karatuan ku iling de te ga-
pun ne miglihat.
- 16Ne kuntee, egkapatey ad e.
- W** arad keepusan te peg-antus ku.
- 17Egmemasakit se me tul-an ku
ke marusilem,
- w** ey kene egpeeneng-eneng ka eg-
al-al.
- 18Hendue te eggulipisan te
Manama ka ulang te kumbale ku
- w** ey hendue te egkaleklek ad e.
- 19Ne in-antug a nikandin diye te
basak
- w** ey nekeiling ad e te alinepung wey
abu.
- 20“Migpangumew a keykew
Manama
- p** iru wara a nikeykew tabaka;
- m** ig-ampu a, piru wara a nikeykew
linglingaa.
- 21Migmabulut kad e keddi
- w** ey imbaybayaran ad e nikeykew
pinaahi te geem nu.
- 22Impeenat a nikeykew te kala-
mag wey impalayap a nikeykew,

w ey impaantug-antug a nikeykew te bagyu minsan hendei.

23Nakanengneng a ne eg-uyanen ad e nikeykew diye te inged te me minatey;

k a inged ne intahahe nu para te langun.

24Piru mania te egpaantusen e pad nikeykew se warad egkeyimu,

k e kene, iyan naan de se pegpan-gananey?

25Migsinehew a tenged te seeye se egkengabbaybayaran

w ey te seeye se egkengaware-ware.

26Mig-iman-iman a te keupianan,

p iru nasi mareet ka migginguma keddi;

m ig-iman-iman a te kalayag, piru nasi marusilem ka migginguma keddi.

27Ware tamanan te masakit ne naheram ku

w ey tagse aldew egginguma keddi ka me peg-antus.

28Migmeitem ad e ne kene ne tenged te keinit te aldew,

k e kene, tenged te dalu.

M ig-atubang a te keet-etawan wey migsinehew a ka egpanganey kandan.

29Ne ka laheng ku te egsinehew, makalulunu naan de iya

n e egpekeiling e te laheng te egte-teul ne mananap ne egpekeiling te asu,

w ey te eglalag ne ekang.

30Migmeitem e ka laplap ku wey egkengalleke e

w ey mangune-kune ka lusung ku.

31Ne ka dahing dengan te alpa ku te kahale, naliwanan e te dahing te peglungku,

w ey ka dahing te pulendag, naliwanan e te kahulub te pegpan-dalawit.”

Ka me pahunlibet ni Hub te ware iya sale din

31Ne migpabulus-bulus si Hub ka migkahi,

“ Nakasaad a te pegkeetew ku ne kena a egtengteng te me beyi-beyi,

n e egdumaan te ibeg te lawa.

2Nekey buwad e ka eggimuwen keddi te Maresen ne Manama ne diye te langit;

n ekey buwad e ka unag ku puun kandin?

- 3Ka malehet, egpeuyanan din te
karereetan
- k** a seeye se eggimu te mareet.
- 4Nakita te Manama ka langun ne
inggimu ku,
- w** ey naseel rin ka langun ne sikal
ku.
- 5Egpahunlibet a
- t** e ware iya sale ne neyimu ku
- w** ey wara a migpanlimbung.
- 6Ka Manama perem ka egbehey
keddi te eleg ne peggukum
- e** yew egpakataha sikandin ke
nakasale e naa.
- 7Ke migsuwey e ma puun te eleg
ne dalan
- p** inaahi te peggimu te mareet ne
igkeupii ku tenged te nakita ku,
- k** e nekeyimu e ma te mareet purisu
nalinditan ka pegkeetew ku,
- 8na, egkareetan iya ka me pina-
mula ku
- w** ey ke egkekeenen naa te lein ne
me etew.
- 9Ke mig-ealig e ma te asawa te
sumbaley ku,
- w** ey miggeles-heles a migtetahad
diye te lihawangan te baley rin ke egli-
hawang ka sika ne malitan,
- 10na, balahad en iya ke eggil-
hilabetan ka asawa ku te lein ne lukes,
w ey ke igduwey naa.
- 11Mekeyilew-hilew ma nahud
ka pegpanlibug,
- w** ey ka eggimu te kene ne meupiya,
eleg ne egleparan te me talewukum
pinaahi te kamatayen.
- 12Ka pegpanlibug, egpekeiling
te hapuy ne egpakasilab wey egpaka-
patey keddi
- w** ey egpakarereet te langun ne
naangken ku.
- 13Ke due sabeka te me suluhua-
nen ku
- n** e egsagsahukul keddi,
- e** gtahuren ku layun ka kandan ne
katenged te peglelalag.
- 14Ke kene ku sika eggimuwen,
egmenuwen ku naa te eg-atubang ka
Manama?
- N** ekey naa ka igpakalalag ku ke
eggukuman a nikandin?
- 15Kene bes ne ka Manama ne
miggimu keddi,
- k** a miggimu degma te me suluhua-
nen ku?

- 16“Wara ad iya migbalibad ka egbulig te egkengaayu-ayu, w ey egkapupu puun te temuwanan te pamanayen ku.
- w ey ware kud iya awei te egkapal- 23Kena a iya egpekeyimu te il-
lateng ka me balu, ing due
- 17wey wara a migtuhes-tuhas ka t enged su egkaaldeka te legpad wey
egkeen taheed te egmanggutasan ka katenged te Manama.
me ilu.
- 18Puun te pegkabatei ku, 24Wara a migsalig te karatuan
ku
- m igtanggu ad te me ilu, w ey ke migsuman-suman e naa
ne egpakabehey sika keddi te keupi-
anan.
- w ey ware ku sikandan balahara.
- T e intiru ne umul ku, 25Wara a migpeggasal te karat-
uan ku
- w are ku balahara ka me balu. w ey te langun ne naangken ku.
- 19“Ne emun ke egpakakita a te 26Wara a migsimba te aldew
etew ne egkeilangan te kumbale, t enged te kalayag din
- p iru ware igpakabeli, w ey te bulan tenged te katelesan
din.
- 20egbehayan ku sikandin te 27Wara ad iya natintal
kumbale ne inggimu puun mismu te
bulbul te me karniru ku.
- N e egpasalamatan a nikandin. n e egsimba te aldew wey bulan te
heles de,
- 21Ne emun ke migpasakit a te w ey wara ad iya mig-usengul eyew
sabeka ne ilu te pegtahud.
- t enged su nakanengneng a ne due 28Ke neyimu ku ma sika se kene
egpangabang keddi ne meupiya ne me himu,
- d iye te hukumanan, e leg ne egleparan a te me
talewukum pinaahi te kamatayen,
- 22egkahepu perem ka belad ku

s u ka iling due ne himu, pegsupak te Manama.

29Wara a miggale-gale tenged te karereetan

w ey te me kalised ne nasalerepan te me kuntere ku.

30Wara ad iya nakasale
p inaahi te pegdilus kandan.

31Nakanengneng ka langun ne trabahanti ku

n e in-elit-elit ku ka langun ne mahaliyug ku.

32Ware ku tuhuti ne diye de egmakalipereng te deralanen ka me mahaliyug ne egmanlihad,

k e kene, impaaran ku sikandan te baley ku.

33Wara a migbubunbun te sale ku iling te inggimu te duma,

p inaahi te peggeles te himu ne kene ne meupiya diye te pusung ku.

34Wara a naaldeke ke nekey ka igpakalalag te me etew.

W ara a migpeeneng-eneng de wey ke miggeles naa tenged te kaaldeke te me tampele dan.

35Ke duen de perem egpamineg keddi.

N e, andam a ne egpirma eyew te pegpamalehet ne malehet ka impanlalag ku.

K e duen ma igpakabayung keddi te Maresen ne Manama,

e ghangyuen ku sikandin ne igsulat din seini,

36su igsampey ku seini te pamanayen ku

w ey ke igbelebed ku naa seini te ulu ku isip kuruna

e yew egkamelmelehan te langun.

37Igguhud ku te Manama ka langun ne neyimu ku;

e gsasindeg a diye te tangkaan din iling te pangulu ne ware igkaaldeke.

38“Ke tinakew ku ka tane ne intrabahu ku

p uun te malehet ne kamuney kayi—

39ke migkeen a te uma te seini ne tane

p iru impaantus ku te gutas ka migbasuk kayi—

40iyan perem egpanubu kayi ka me duhi

w ey ka me sagbet wey kene ka me trigu wey sibada.”

K ayi nataman ka me lalag ni Hub.
IGKALIMA NE BAAD: Ka me lalag
ni Ilihu

Ka pegkalangeti ni Ilihu

32Ne warad migtabak ka tatelu
ne alukuy ni Hub, su impeuteng din
ma iya ne ware sale ne neyimu rin. ²
Piru due etew ne enggaranani ki Ilihu
ne ware iya mule nakatigkel te langet
din tenged su ware ma iya mig-angken
si Hub ne nakasale sikandin, wey nasi
migsendit te Manama.

A nak si Ilihu ni Barakil ne kabuhalan
ni Bus ne kabuhalan ni Ram. ³
Nalangangetan man-e sikandin te tatelu
ne alukuy ni Hub, su warad ma sikan-
dan nakatabak ki Hub, wey nekeil-
ing e nasi te iyan e due sale te Man-
ama. ⁴ Tenged te egkaari-hari si Il-
ihu, intaharan din pad ne egpekeim-
pus ka tatelu ne eglalag ne human
pad sikandin migbunsud ka eglalag ki
Hub. ⁵ Te pegkakita rin ne ware
nakatabak ka tatelu ne alukuy ni Hub,
amana sikandin nalangangeti.

Ka an-anayan ne lalag ni Ilihu

6Purisu migkahi si Ilihu,

“ Bate-bate e pad, wey me buyag
kew e,

p urisu naaldekan a ne eglalag kaniyu
meyitenged te natuenan ku.

7Kahiyen ku ne sikaniyu ka eleg
ne eglalag

w ey egpanulu te katagseb niyu

s u me buyag kew man-e wey masu-
lug e mule ka natuenan niyu.

8Piru ka malehet, iyan de egpak-
abehey te katagseb te etew

k a Panisingan te Maresen ne Mag-
bebaye ne diye te kandin.

9Kene ne kabuyahi ka egpuunan
ne egmatagseb ka etew

w ey ke egpakanengneng naa ke
nekey ka eleg.

10Purisu pammineg kew keddi
su iglalag ku degma ka natuenan ku.

11“Pammineg kew, maparirale-
men a ka migpammineg taheed te
miglalag kew

w ey migtetahad a kaniyu taheed te
egsuman-suman kew te matagseb ne
me lalag.

12Mig-ayad-ayad ad iya
migpammineg kaniyu

p iru ware kew nakatabak te impan-
lalag ni Hub;

w arad iya sabeka kaniyu ne nakapa-
malehet ne seyyup ka impanlalag din.

13Egmenuwen niyu naa te
egkahi ne matagseb kew?

K a Manama re ka egpakatabak ki
Hub; kene ne etew.

14Kene ne sikeddi ka intandek
ni Hub te impanlalag din,

p urisu kene ku egtabaken sikandin iling te me tabak niyu kandin.”
Ka me lalag ni Ilihu ki Hub

15Ne ingkahiyen ni Ilihu si Hub,

“ Hub, warad nakatabak keykew ka tatelu ne alukuy nu

s u warad ma duma ne igpakalalag dan keykew.

16Keilangan naan pad man-e ne egtetahad a

t e namepeeneng man e sikandan ka migmanasindeg?

17Due degma iglalag ku keykew;

i glalag ku degma ka nanengnengan ku.

18Kena ad e egpakatigkel te eglalahen ku

s u ka panisingan ne kayi te keddi ka egpalalag keddi.

19Emun ke kena a egpakalalag

n e iyan kud e egkeilingan se egkabusaye ne laplap ne tahuanan

n e napenu-penu te iyam ne binu.

20Keilangan ne eglalag a

e yew egkabewu-bewu a.

21Ware eglapihan ku kaniyu

w ey ke egdeyrayen naa ubag.

22Kena a egkateu ne egdeyrey ubag;

e gparusaan a perem te Manama ke eggimuwen ku sika.”

Ka pegginalig ni Ilihu ki Hub ne egpamineg kandin

33Ne ingkahiyen ni Ilihu si Hub,

“ Ne Hub, pammineg ke naa ayad-ayad te langun ne eglalahen ku.

2Andam ad e ne eglalag te langun ne eglalahen ku.

3Eglalag a ne egdumaan te katareng ne egpuun te pusung ku;

i glalag ku iya ke nekey ka nenanengnengan ku ne malehet.

4Ka Panisingan te Maresen ne Manama ka miggimu keddi,

w ey ka migbehey keddi te umul.

5“Ne tabak ke naa keddi ke egepekeyimu ka;

a ndama nu ka me katarengan nu

w ey tangke ka keddi.

6Pammineg ka, nekeg-iling ki re diye te tangkaan te Manama;

n ekeg-iling ki re ne inggimu puun te basak.

7Purusu ware eleg ne igkaaldek nu keddi;

k ene ku sikeykew egpehesen.”

Ka pgsubli ni Ilihu te me lalag ni Hub

8Ne ingkahiyen ni Ilihu si Hub,

“ Kayi pad te talinga ku ka langun ne impanlalag nu. Migkahi ka:

9Ware neyimu ku ne mareet wey wara a nakasale,

w ey ware neyimu ku ne minsan nekey ne kene ne meupiya.

10Piru keyey, migpamitew iya ka Manama te aliddanan

e yew egpaantusen a nikandin,

w ey in-isip a nikandin ne kuntere din.

11 ⁵¹ Inggiketan din te keddina ka me paa ku,

w ey in-iipat din ka langun ne eggimuwen ku.’

12“Piru pammineg ka, seyyup ka Hub te impanlalag nu;

e glalahan ku sikeykew

⁵¹ + 33:11: Hub 13:27.

t e maresen ka Manama du te etew.

13Mania te migkahi ka te kene eglinglingeun te Manama

k a pegsagsahukul te me etew?

14Masulug ne paahi ne migpakiglalag ka Manama te me etew,

p iru ware dan seini nasabut.

15Migpakiglalag ka Manama te me etew pinaahi te taheinep wey igmakita

t e timpu te marusilem taheed te egmakalipippereng sikandan.”

Ka pegpaney-paney te Manama te etew

16“Ne egparinehen te Manama ka etew te iglalag din

w ey egginaalreken din pinaahi te me paney-paney.

17Eggimuwen seini te Manama

e yew egpakapeeneng-eneng ka etew te mareet ne hinimuwan din

w ey te pegkaambuhen din.

18Kene egkeupian ka Manama ne egkareetan sikandan;

e gluwasen din sikandan puun te kamatayen.

19Egdisiplineen din ka etew pinaahi te dalu

w ey te ware pegpeeneng-eneng ne pegmemasakit te me tul-an.

20Purisu kenad sikandin egkeibeg ne egkeen,

m insan pad te egkakeen ne igkeupii rin.

21Eggase e sikandin egpanaman

w ey tul-anen naan de iya;

22kene egkaluhey ne egpatey e sikandin

w ey eggendiyad te inged te me minatey.

23Piru ke due sabeka ne panalihan ne egpuun te linibu ne panalihan,

s ikandin ka egpataliware te etew wey te Manama,

w ey egpasuman-suman te etew ke nekey ka eleg ne eggimuwen.

24Ne tenged te egkeyimenawan te etew ka panalihan, egkahi sikandin diye te Manama,

‘ Luwasa nu ka etew puun te kamatayen;

n akakita ad e te iglekat kandin.’

25Ne egpakalibed e ka meupiya ne peglelawa te etew

i ling te bate-bate pad sikandin,

w ey egmanekal e man-e.

26Ne emun ke eg-ampu sikandin,

e gtabaken e te Manama,

w ey egdawaten sikandin te Manama дума te kahale,

w ey igpalibed e man-e te Manama ka meupiya ne peg-ugpe din.

27Ne igpanugtul rin ka me sale din diye te me etew te egkahi,

‘ Nakasala a;

n akasupak a ke nekey ka eleg,

p iru wara a paruseyi te eleg perem keddi.

28Inluwas a te Manama puun te kamatayen,

p urisu manekal e pad kuntee.’

29“Malehet iya, seini layun ka eggimuwen te Manama diye te etew;

30egluwasen te Manama ka etew puun te kamatayen

w ey egbehayan din te kahale.

31“Purisu ayad-ayad ka pam-
mineg Hub te iglalag ku;

p eeneng-eneng ke re

w ey kene ka salemak ka egtabak.

32Piru ke due igpakalalag nu,
lalag ka,

s u egkeupian a ne egpakanengneng
ke malehet naan iya ne ware sale nu.

33Piru ke ware igpakalalag nu,
peeneng-eneng ka,

w ey pammineg ke re keddi,

s u egpanuluen ku sikeykew eyew
egmatagseb ka.”

34Ne migpabulus-bulus si Ilihu
ka migkahi:

2“Sikaniyu se migkahi ne me
matagseb

w ey masulug kun se natuenan,

p ammineg kew ayad-ayad.

3Egpakanengneng kew ne man-
anam ka egkakeen ke egpakaheram
kew kayi.

P iru mania te kene kew eg-
pakasabut ke egpakarineg kew te
matagseb ne me lalag?

4Keilangan ne eg-ileen ta mismu
ke nekey ka eleg,

w ey ka meupiya.

5Su migkahi si Hub te,

‘ Ware sale ku,

w ey wara a behayi te Manama te
eleg ne peggukum.

6Ne minsan pad te pegka-
matareng ku,

i n-isip e pad iya man-e nikandin ne
ubaten.

N e minsan wara a nakasale, im-
pasalerep a nikandin te paddel ne kene
egkeulian.’ ”

7Ne migpabulus si Ilihu ka
migkahi, “Nekey ne klasi te etew si
Hub

s e egpandali-di mule ne iling de
kalemu te eg-inum te weyig?

8Migduma-ruma sikandin te
maddeet ne me etew,

w ey mig-iling te maddeet ne hin-
imuwan te me makasesale.

9Migkahi sikandin,

‘ Ware meupiya ne egkakuwa te
etew ke egpahaleen din ka Manama.’

10“Purisu pammineg kew keddi

s e me etew ne nenakasabut kun.

- K** ene eggimu te mareet ka Maresen ne Magbebaye.
- 11 ⁵² Eg-unahan din ka etew sumale te hinimuwan din;
- e** gsagsahipeen din ka etew sumale te pegbatasanan din.
- 12Kene iya eggimu te mareet ka Maresen ne Magbebaye;
- e** gbehayan din te eleg ne peggukum ka langun.
- 13Kene ne etew ka migbehey te Manama te geem,
- w** ey migsuhu kandin ne egmanduan din ka kalibutan.
- 14Emun ke eggawien e te Manama ka umul te etew,
- 15kasabeka re egpatey ka langun
- w** ey egpakalibed e man-e te tane.
- 16“Pammineg ka te eglalahren ku, Hub, ke matagseb ka.
- 17Ke egkeepes ka Manama te eleg ne peggukum, kene sikandin egpakamandu.
- E** ggukuman nu naa ka matareng wey Amana ne Maresen ne Magbebaye?
- 18Ingkahiyen te Manama ka me Hari wey ka me pangulu,
- ‘ Maddeet kew wey me ware karuan.’
- 19Ware lapihi te Manama ka pangulu,
- w** ey ware din amaneyi ka meyaman du te egkaayu-ayu,
- s** u nekeg-iling man de sikandan ne inggimu rin.
- 20Egkaayun ne egkatigkew sikandan egpatey te timpu te marusilem.
- E** gbarasan te Manama ka etew wey egpatey e;
- m** alemu re amana kandin ka peggimatey minsan te due me katungdanan.
- 21Eg-iipaten din ka langun ne eggimuwen te etew.
- 22Ware delem ne egkeelesan te me makasesale
- e** yew kene sikandan egkakita te Manama.
- 23Kenad ne keilangan ne egtahahe ka Manama te timpu
- n** e igpeumew rin ka etew diye te tangkaan din eyew eggukuman.

⁵² + 34:11: Sal 62:12.

- 24Kenad keilangan ne egpangin-
ginse pad ka Manama
- e yew egpangaween din ka me
katungdanan te me pangulu
- w ey igpamehey rin diye te duma,
- 25su nakanengneng ma sikandin
te hinimuwan dan;
- e gpangaween din ka me katung-
danan dan
- w ey egpandereetan din sikandan te
timpu te marusilem.
- 26Egparusaan te Manama ka me
makasesale
- n e egkakita te langun ne etew.
- 27Inggimu rin sika su warad ma
sikandan mig-ikul kandin
- w ey imbalahad dan e ka me suhu
din.
- 28Impandeeg-deeg dan ka
egkengaayu-ayu
- w ey nenapehes ne egpangananey
diye te Manama,
- w ey indineg te Manama ka pegpan-
gananey ran.
- 29“Ne emun ke egpeeneng-
eneng de ka Manama,
- w are egpakakahi te kene ne me-
upiya ka inggimu rin.
- N e emun ke eggeles man-e sikandin,
ware egpakakita kandin.
- P iru ka malehet, imbebantayan te
Manama ka me nasud
- 30eyew egkabalabahan din ka
maddeet ne egpangulu
- n e egmandeeg-deeg te me sakup
dan.
- 31“Ne Hub, mig-angken kad naa
te me sale nu diye te Manama,
- w ey nakasaad kad ne kene kad e
eggimu te sale?
- 32Nakahangyu kad naa te Man-
ama ne igpapitew rin keykew ka me
sale nu,
- w ey nakasaad kad naa ne kene nud
sika eg-abayan eggimuwa?
- 33Tenged su kene ka eg-inniyug
te sale,
- k ene ka egpakapallateng ne
egtabaken din ka pegpangananey nu.
- S ikeykew ka eleg ne egbuut kayi—
kene ne sikeddi;
- g uhuri e naa ke nekey ka ig-
pakalalag nu.
- 34“Ka nakarineg keddi ne me
masinabuten,
- e gpekeuyun iya,

w ey egpakakahi degma ka me matagseb,

35'Hub, ware ka nakataha te impanlalag nu wey me ware karuan due.'

36Hub, eleg iya ne eg-el-elehan ka

t enged su ka pegpanabak nu eg-pekeiling ma te pegtabak-tabak te me makasesale.

37Intimulan nu pad iya man-e ka sale nu

p inaahi te pegsukul nu te Manama;

i mbaley-baley nu sikandin

w ey ware ka migpeeneng-eneng ka egpangasak."

35Ne migpabulus-bulus si Ilihu ka migkahi ki Hub,

2"Kahiyen nu buwa ne eleg ka inlalag nu

n e ware sale nu diye te tangkaan te Manama?

3Ne mig-inse ka man-e,

' Nekey naa ka egkakuwa ku ke ware sale ku?'

4Egtabaken ku sikeykew

⁵³ + 35:6-8: Hub 22:2-3.

w ey ka me alukuy nu.

5"Leng-ag ka te langit,

w ey tengtengi nu ke mamenu katikang ka me gapun.

6 ⁵³ Ke nakasale ka,

w are de sika diye te Manama;

m insan pad ke kamasulug ka eg-pakasale,

k ene sikandin egkamenu.

7Ke matareng ka,

n ekey naa ka keupianan ne igpak-abehey nu te Manama?

8Iyan de nabaybayaran ka me duma nu tenged te me sale nu.

N e sikandan de degma ka nabulihan te keupiya nu.

9"Migpangananey ka me etew tenged te subla ne pegdeeg-deeg kandan.

M igpangananey sikandan ne egluwasen puun te me etew ne mad-desen.

10Piru ware sabeka kandan ne migpangananey te Manama ne miggimu kandan

w ey migbehey kandan te keseg te timpu te kalised.

11Ware sikandan mig-aput diye te Manama ne miggimu kandan ne subla pad ne matagseb

d u te me mananap kayi te tane wey te me bayaku diye te aw-awangan.

12Ne emun ke egpangananey sikandan diye te Manama, kene din sikandan egtabaken

s u me hambuhen ma sikandan wey me makasesale.

13Ware karuan te pegpangananey ran te Manama;

k laru ne kene sikandan egtengtengan

w ey ke egpamminehen naa te Maresen ne Manama.

14“Ne labew e, Hub, ne kene egpamminehen te Manama

k a me pegpangananey nu

s u migkahi ke ma te ware nu nakita ne imbulihan ka nikandin te kasu nu

w ey iyan nud ugpe se egtetahad.

15Ne migkahi ke pad iya man-ete

k ene egparusa ka Manama minsan nabelu sikandin,

w ey kene din amana eglinglingeen ka mareet ne hinimuwan te etew.

16Ware karuan te immanlalag nu, Hub;

k laru amana ne ware ka nakasabut te immanlalag nu.”

Ka pegpabulus ni Ilihu te eglalag

36Ne migpabulus-bulus si Ilihu ka migkahi ki Hub,

2“Dagdahew re, su duen pad eglalahen ku lapig te Manama.

3Dakel ka nanengnengan ku

w ey eggamiten ku seini te pegpamalehet keykew

n e matareng iya ka Manama ne miggimu keddi.

4Malehet ka langun ne eglalahen ku

s u matagseb a amana se egpakiglalag keykew.

5“Pammineg ka, Maresen amana ka Manama

p iru kene sikandin egdeeg-deeg te minsan hentew

w ey ware minsan nekey ne kene din egkasabut.

6Kene din egtuhutan ne egkeuyag kayi te kalibutan ka me makasesale,

p iru egbehayan din layun te eleg ne peggukum ka egkengaayu-ayu.

7Egpangabangan din ka me matareng

w ey egbantuhen din sikandan te ware egtamanan, iling te me Hari.

8Piru ke mig-antus ka me etew iling te impangiketan te keddina se me paa,

9impapitew naa kandan te Manama ka me sale wey ka pegkaambuhen dan.

10Egparinehen sikandan te Manama te me paney-paney

e yew eg-inniyug sikandan te mad-deet ne hinimuwan dan.

11Ke egtuman sikandan te Manama wey egpamakey kandin,

e gmatubungen din sikandan, wey egpakaangken te kahale te intiru ne umul ran.

12Piru ke kene sikandan egtuman te Manama, egpatey sikandan;

e gkengaawe sikandan ne ware hinanawan.

13Ne ka me etew ne ware migpalintutuu te Manama,

e gmanetahu te langet dan diye te pusung dan,

w ey minsan pad egparusaan sikandan te Manama, kene sikandan egpanganey kandin.

14Egpatey sikandan ne me batebate pad;

e gkengataman ka umul ran diye te keyilawan.

15Piru egpanuluen te Manama ka etew pinaahi te me keyirapan,

w ey eggamiten din ka kalised eyew egkateu sikandan ne egpamineg kandin.

16“Impariyu ka te Manama puun te karereetan,

w ey imbehayan ka nikandin te kaligwangan wey ware igkasamuk nu;

i nnipenu din te mannam ne egkengakeen ka lamisa nu.

17Piru kuntee, nakaneem-neem ka te parusa ne eleg te me makasesale;

k ene ka iya egpakaalihu te eleg ne peggukum.

18Bantey ka ne kene ka egkewulan te karatuan;

k ene ka dawat te sagpeng te be-be.

19Kene egpakabulig keykew te miglised,

k a karatuan wey ka keseg nu.

20Kene ka iman-iman ne eggingume e perem ka marusilem;

k a timpu ne egkareetan ka me nasud.

21Bantey ka, kene ka himu te mareet

s u impaantus ka eyew egpakapariyu ka te mareet ne himu.

22“Sumsamana nu ke mamenu karesen ka Manama;

w are talagpanulu ne egpekeiling kandin.

23Ware etew ne egpakapanulu te Manama te eleg ne eggimuwen din

w ey ke egpakakahi naa te, ‘Mareet ka inggimu te Manama.’

24Indeyrey te me etew ka Manama tenged te immangimu rin;

p urisu keilangan degma ne egdeyrayen nu sikandin.

25Nakita te langun ne me etew ka nenyimu rin

p iru diye de sikandan te mariyu.

26Malehet iya, amana ne mabantug ka Manama,

w ey kene ta egkatirew ka pegkamaresen din,

w ey kene ta egkaseel ka idad din.

27Impeuwang din ka weyig puun te tane

w ey inggimu rin seini ne uran,

28wey imbusbus din seini puun te gapun

p ara te langun ne etew.

29Ware sabeka ne nakaneng-neng ke immenu te Manama te eg-empet ka gapun,

w ey ke immenu rin te egpaluluhung diye te langit ne in-ugpaan din.

30Tengteng ka, impakikilatan din ka aw-awangan,

p iru imbunbunan din mule te delem ka diralem te dahat.

31Pinaahi te sika ne uran, impa-keen din ka me etew

w ey impamatubung din sikandan.

32Eggangkenen din ka kilat pinaahi te me belad din,

w ey eggsuhuen din seini ne eggisuhaten ka impatandekan din.

33Ka luhung, iyan palinneu ne due egginguma ne bagyu,

w ey minsan ka me baka, nakaneng-neng kayi.

37Ne tenged te sika ne bagyu,

a mana ne manekal ka pegketu-ketu te pusung ku.

2Pammineg kew te laheng te Manama

n e iling te luhung ne eglihawang te be-be din.

3Impaheteb din ka kilat

p eendiye te langun ne pikungan te kalibutan.

4Pegkeimpus te kilat, egkarineg e ka daheneg te laheng din

n e iyan ka makaalat-halat ne dahing te luhung

t aheed te egpakikilaten din.

5Kein-inuwan amana ka laheng te Manama ne egpekeiling te luhung;

e gkeyimu rin ka derakel ne me kein-inuwan ne kene ta egkasabut.

6Insuhu din ka uran ne memaangkag ne mallintek ne egn-garanan te isnu ne egkengeulug kayi te tane

w ey impamakeseg din ka uran,

7eyew egpakapeeneng-eneng ka me etew te trabahu ran,

w ey egpakapalemlem te himu rin.

8Ne egmangelung degma ka me mahintalunan ne mananap,

d iye te helesanan dan te timpu te bagyu.

9Ne egpuun te igkakawanan ne balabahan ka balisusu,

w ey egpuun te igkahibang ne balabahan ka kalamag ne amana ne maagsil.

10Egmakehal ka weyig pinaahi te peggeheyinawa te Manama

w ey egkeyimu e seini ne apiyew.

11Inggipenu din te weyig ka me gapun,

w ey puun te gapun, impaheteb din ka kilat diye te minsan hendei.

12Ne miglingut-lingut de iya te intiru ne kalibutan ka gapun

e yew te pegtuman te suhu te Manama.

13Egpeuranan te Manama ka tane

e yew te pegdusa te me etew,

w ey ke pegpapitew naa te geyinawa rin ne kene egkabalbalawan.

14“Ne Hub, pammineg ka kayi;

p eeneng-eneng ka wey palemlema nu ka me kein-inuwan ne inggimu te Manama.

15Nakanengneng ke naa ke im-menu te Manama te egsohu ka me gapun,

w ey ke immenu rin te egpakikilat?

16Nakanengneng ke naa ke im-
menu te eg-antew te gapun diye te aw-
awangan?

H imu sika te kein-inuwan ne Man-
ama ne dakel se katuenan.

17Kene ka egpakatirew kayi,
Hub;

e g-antus ke re tenged te ware kala-
mag ne maagsil, ke kene, iyan de ka
meinit ne kalamag

n e egpuun te igkakawanan ne bal-
abahan.

18Egpakabulig ke naa te Man-
ama te pegbelat te langit,

w ey egpamakehal kayi iling te bu-
runsi ne impasilak?

19Ne kun panulua key te iglalag
ney te Manama;

w are key nahud nakanengneng ke
egmenuwen ney te epangatarengan

s u migmarusilem ka suman-suman
ney.

20Kena a eghangyu te Manama

n e egpakig-apul a kandin

s u kema ke eggimatayan a
nikandin.

21Ke eglayap te kalamag ka ga-
pun,

w are etew ne egpakatengteng te
aldew diye te aw-awangan,

s u amana ma seini ne masil-ew.

22Ne puun te igkahibang ne bal-
abahan,

e glepew ka Manama ne egsil-ew il-
ing te bulawan

w ey makaaldeh-haldeh amana ka
kalayag din.

23Maresen amana ka Manama,

p urisu kene ki egpakarani-rani
kandin.

M atareng sikandin, wey kene
egdeeg-deeg.

24Purisu egtahuren sikandin te
me etew.

N e kene din eglinglingeen ka langun
ne egsuman-suman te pegkeetew ran
ne me matagseb kun.”

IGKEEN-EM NE BAAD: Ka me lalag
te Manama

Ka peglalag te Manama

38Ne puun te balisusu, migtabak
ka Magbebaye ne Manama ki Hub,

2“Hentew kaa se migduwa-ruwa
te katagseb ku?

K a impanlalag nu migpeila re ne
ware hanew nu.

- 3Na, andama nu ka pegkeetew nu,
s u due me inse ku keykew, wey keilangan ne egtabaken nu seini.
- 4Hendei kaa te peggimu ku te pabunsuran te kalibutan?
G uhuri a ke dakel ka nanengnengan nu.
- 5Nakanengneng ke naa ke hentew ka migbuut te karakel te kalibutan?
H entew ka migketeng te igseked kayi?
- 6Nekey naa ka nakapahen te pabunsuran te kalibutan;
h entew ka migtahu te me pabunsuranan kayi?
- 7Taheed te ware pad napawe te seeye ne timpu, nangulahing ka me bituen
w ey migmanguleyi te kahale ka me panalihan.
- 8⁵⁴ Hentew ka migsubung te dahat eyew kene eglapey diye te tane
t e timpu ne migbusuwe seini puun te diralem?
- 9Sikeddiey ka migtel-eb te dahat te gapun,
w ey imbunbunan ku seini te delem.
- 10Impanahuan ku te eletanan ka dahat,
i ling te gumawan ne inlekeban ku.
- 11Ne ingkahiyen ku ka dahat,
 ‘ Kayi ke re iya taman, wey ka derakel ne bunlud nu.’
- 12Na Hub, te intiru ne pegkeetew nu,
n akasuhu kad naa te kaliwaswasan ne egkapawe e?
- 13Nakapasile ke naan e te aldew eyew egkateng-awan te kalayag kayi ka intiru ne kalibutan,
e yew egpakapeeneng-eneng e ka maddeet ne eggimuwen te timpu te marusilem?
- 14Tenged te kalayag te pegsile,
e gkamelmelehan ka intiru ne kalibutan lagkes ka me bubungan wey me napu,
n e iling te nalupi ne manggad
w ey ke basak naa ne namarkaan te silyu.

⁵⁴ + 38:8-11: Sal 104:9; Lal 8:29; Hir 5:22.

15Egpakahewhew te hin-
imuwan te me makasesale ka kalayag,

w ey kenad sikandan egpekeyimu te
mareet diye te duma.

16Nekeendiye kad naa te me
sebseb ne diye te diralem te dahat

w ey ke nakaleleug kad naa diye te
kinariraleman te dahat?

17Duen naan e migpawey
keykew

t e gumawan te marusilem ne inged
te me minatey?

18Nakanengneng ke naa ke ma-
menu karakel ka kalibutan?

N a, tabaka a ke nakanengneng ka te
langun.

19Nakanengneng ke naa ke hen-
dei egpuun ka malayag

w ey ka marusilem?

20Emun ke nakanengneng ka,
egkabuutan nu sikandan ke hendei
egtaman

w ey ke hendei eglibed?

21Kema ke nakanengneng ka iya
te seini langun

s u nabuybuyahan kad ma su neetew
ke buwad ma te ware ku pad himuwa
ka kalibutan?

22“Nakaseled kad naa diye te
tinesanan

n e impanahuan ku te isu wey ke
apiyew naa?

23Intahahe ku seini para te
timpu te karereetan,

w ey timpu te gira.

24Nakataha ke naa te dalan
peendiye te inged ne egpuunan te ki-
lat

w ey ke diye naa te inged ne egpuu-
nan te kalamag te igsile?

25Hentew naa ka miggimu te
bayaan te dakel ne uran

w ey te bayaan te dahing te
luhung?

26Hentew naa ka migpeuran
diye te inged ne ware nangugpe ne
etew,

m insan diye te disirtu?

27Hentew naa ka migpaweyig te
mammara ne tane

n e warad iya minsan nekey

e yew egtubuan seini te hila munen?

28Hentew naa ka migligkatan te
uran, demmug,

29wey te apiyew ne egpuun te
langit

30ne iyan egpakamakehal te weyig diye te ampew ne baad te dahat, iling te batu?

31⁵⁵ “Egpekeyiket ke naa

w ey ke egpekeekad te punduk te me bituen

n e iyan ka Balatik wey Panderawa?

32Egkanangenan nu naa ka me bituen ke ken-u sikandan eleg ne egstile,

w ey ke egkeinahak nu naa ka punduk te me bituen ne enggaranan te Dakel wey Deisek ne Usu?

33Nakanengneng ke naa te me balaud diye te langit,

w ey egpekeyimu ke naa te iling due ne balaud kayi te kalibutan?

34“Egpakasuhu ke naa te gapun

e yew egpeuranganan ka?

35Egpakasuhu ke naa te kilat eyew eggeteb,

w ey egtuman naa ke hendei nu seini egpeendiyaa?

36Hentew naa ka migpanulu te gapun ne egkateu ne eg-uran,

w ey te demmug ne egkateu ne eg-uwang?

37Hentew naa ka matagseb ne egpakaseel te gapun,

w ey egpakabusbus te uran puun te aw-awangan

38peendiye te tane ne mammara eyew egbebasak seini wey egkataman, egkehal e?

39“Sikeykew naa ka migpanitingen te igpakeen te me liyun,

w ey te peggibulung te me anak dan

40taheed te egmamulbuluku sikandan diye te me sulung

w ey ke diye naa te me helesanan dan?

41Hentew naa ka egbehey te egkakeen te me uwak

n e egmagguye e ka egmakalibenglibeng tenged te ware egkakeen

k e egbuyu keddi te egkakeen ka me piyak dan?

39Nakanengneng ke naa ke ken-u eg-anak ka me leew ne kambing,

w ey nakakita ke naa te me usa ne mig-anak?

2Naseel nu naa ka me bulan te pegkaberes dan

t aman te eg-anak sikandan?

⁵⁵ + 38:31: Hub 9:9; Amu 5:8.

N akanengneng ke naan iya ke ken-u sikandan eg-anak?

3Nakanengneng ke naa ke ken-u sikandan egpanimbuel ka egpalele-sut?

4Emun ke egmanulin e ka me anak dan diye te kabbenesan wey memeupiya se lawa,

e gmanleug-leug e seini wey kenad e eglibed diye te iney ran.

5“Hentew naa ka migbehey te kaligwangan te me leew ne asnu,

e yew egmakaleleug sikandan min-san hendei?

6Ka ugpaan ne imbehey ku te me asnu iyan ka inged ne ware mig-ugpe

w ey ka me inged ne ware egtubu ne me sagbet.

7Ne egpadpariyu ka me asnu te me siyudad,

w ey warad iya egkarineg dan ne etew ne egbalukan ne egpatrabahu kandan.

8Egmanleug-leug sikandan diye te me bubungan

k a egpamitew te me meilem-ilem ne me sagbet ne egkatabtan dan.

9“Egpakahamit ke naa te leew ne baka te pegtrabahu?

E gbulbuluku naa seini diye te kulungan nu te timpu te marusilem?

10Egkeyiketan nu naa seini eyew igdaru

w ey ke egpahanuyen naa te karas diye te kamet nu?

11Egpakasalig ke naa due

n e iyan eggimu te mabbekat ne trabahu nu tenged te kanekal kayi?

12Egpakasalig ke naa kandin ne iyan eg-une-une-une egpanlimud

w ey egpanlaglag te me trigu diye te diekanan nu?

13“Amana ne mateles ne egtengtengan ka me pakpak te ustrits ke egpalpalakpak,

p iru kene sikandin egpakalayang iling te kaliyawa.

14Ne egbalaharen te ustrits ka me atelug din diye te tane

e yew egkeinit-initan seini.

15Warad en iya sikandin migsuman-suman ne kema ke egkariekan ka me atelug din

w ey ke egpameseen naa te leew ne me mananap.

16Egbalaharen din de ka me piyak din iling te kene ne kandin.

K ene sikandin egkalaggew ne kema ke egkamenue ka me piyak ne in-lasayan din.

17Si keddi ka miggimu kandin ne egkeungel-ungel;

w are ku sikandin behayi te salabutan.

18Piru ke eglahunat e ka sika ne bubuyahen ne manuk eyew egpallahuy,

e gkaliyuwan din de ka kudde duma te miggangudde

w ey iling te e ngisiyan din de.

19Sikeykew naa, Hub, ka migbehey te kanekal te me kudde,

w ey ka miggimu te me kebbuleyan?

20Sikeykew naa ka migpeumumbetut kandan iling te me talangas,

w ey nakapaaldekan te me etew tenged te pegdindineg-ey ran?

21Egpangalkalen te me kudde ka tane diye te me bangalug,

w ey egpeggasal sikandan te kanekalan.

N e egpamallahuy sikandan peendiye te giraanan.

22Ware igkengaaldek dan,

w ey kene egpallahuy puun te giraanan.

23Ne masitetahingting de iya wey masipamalusigsig

k a me panganiban te migmanggudde.

24Ne kenad e sikandan egkateuteu tenged te ana-ana,

w ey masilugpat sikandan ke egparahingen e ka trumpita.

25Egmandindineg-ey sikandan ke egpakarineg te trumpita;

e gkengaarek dan ka gira minsan mariyu pad seini

w ey egkarineg dan ka egpekeiling te luhung ne me balukanan te me kumandir ne egsohu.

26“Sikeykew naa ka migbasbas te banug ne eglayag,

w ey egbekad te pakpak din eyew eggendiye te igkakawanan ne balabahan?

27Sikeykew naa ka migsuhu te agila ne eglayang

w ey te peggimu te salag din diye te me matikang ne inged?

28Diye eg-ugpe ka agila te me dalayap,

w ey iyan din alindunganan ka malliddus ne batu.

29Ne diye naa sikandin egpam-
pamantew

e yew te peg-iipat te egdawiyen din,

w ey egpakakita iya sikandin minsan
mariyu.

30⁵⁶ Ke hendei ka lawa ne nap-
atey,

d iye degma eglibulung ka me
banug,

w ey egpanupsupen te me piyak dan
ka langesa.”

Ka pegginalig te Manama ki Hub
ne egpatabaken

40Ne ingkahiyen te Magbebaya
ne Manama si Hub,

2“Sikeddi ka Maresen ne Man-
ama!

P iru impandakesel a nikeykew ne
naseyyup.

N e kun, tabaka a.”
Ka tabak ni Hub

3Ne migtabak si Hub ne
migkahi,

4“Nakamaan-maan a kuntee, te
kena a ne likes ne egtabak keykew;

n ekey naan pad ka igtabak ku
keykew?

E gpeeneng-eneng e naan de.

⁵⁶ + 39:30: Mat 24:28; Luk 17:37.

5Suble e ka nallalag ku;

k ena ad e eg-abey-abey.”
Ka tabak te Manama ki Hub

6Ne migtabak e man-e ka Mag-
bebaya ne Manama ki Hub puun te
balisusu,

7“Pangandam ka wey tabaka nu
ka me inse ku.

8Egkeupian ke naan pad iya
man-e ne egpamalehet ne naseyyup a,

w ey sikeykew ka eleg?

9Maresen ke naa iling keddi,

w ey egderaheneg naa ka laheng nu
iling te laheng ku ne iling te luhung?

10Ke egpekeyimu ka rue,

i papitew nu ka katenged nu,
pegkatalahuren, katelesan, wey
pegkamabantug nu.

11Pitawa nu ka me hambuhen;

i palihawang nu ka langet nu diye te
kandan,

w ey ipariralem nu sikandan.

12Uya, pitawa nu iya sikandan
wey ipariralem nu;

p andereeti nu ka me makasesale
diye te insasindehan dan.

13Ne ipanlebeng nu sikandan langun te tane,

w ey pamirisuwa nu diye te inged te me minatey.

14Ne emun ke egkeyimu nu sika, sikeddi ka hun-a ne egdeyrey keykew,

s u ka keseg nu ma mismu ka eg-pakaluwas keykew.

15Tengtengi nu ma ka bubuyahen ne mananap ne enggaranan te Bi-himut;

n ekeg-iling kew ne inggimu ku.

N e egpanabtab degma sikandin te sagbet iling te baka.

16Malig-en ka lawa rin,

w ey amana sikandin ne manekal.

17Egpakelehen din ka ikug din iling te kayu ne sidar;

a mana ne mannekal ka me bubun din.

18Iling kakehal te burunsi ka me tul-an din

w ey iling te putew ka me lisen din.

19Sika ne mananap ka kein-inuwan te langun ne mananap ne ing-gimu ku,

⁵⁷ + 41:1; Sal 74:14; 104:26; Isa 27:1.

w ey sikeddi de ka egpakapatey kandin.

20Egpanabtab sika ne mananap diye te me bubungan

t ahead te egmangekelag diye te marani rin ka leew ne me mananap.

21Eggibat sikandin diye te di-raleam te me pinamula ne duhiyen,

w ey egsuksuk diye te me kumpay ne diye te lasak-lasak.

22Ka me kayu ne duhiyen wey дума ne me kayu ne diye te ilis te weyig,

k a helunganan din.

23Pitew ka, kene sikandin egkaalde te egduu ne weyig;

h endue te ware de kandin ka Weyig ne Hurdan ne eglipew e te ulaula rin.

24Ware minsan hentew ne eg-pakarakep te sika ne mananap pinaahi te pegbutud kandin

w ey ke egpakasahilut naa kandin, wey egpakapilak te irung din.”

41 ⁵⁷ Ne migpabulus-bulus ka Manama ne migkahi ki Hub,

“ Egkabunuwit nu naa ka salimbaweng ne enggaranan te Libiyatan

- w** ey ke egkasahilut nu naa te lubid ka be-be din?
- 2Egkatiyukan nu naa ka irung din te lubid
- w** ey ke egkasanggat nu naa ka bake din?
- 3Egpeyid-u-hid-u naa layun sikandin keykew
- w** ey ke egpeyimmimenew eyew eglekaan nu?
- 4Eggimu naa sika ne mananap te kasabutan дума keykew
- w** ey egsaad ne egpeuripen keykew te intiru ne umul rin?
- 5Egkeyiketan nu naa sika ne mananap ne iling de te bayaku
- n** e iggalew nu te me suluhuanen nu ne me malitan?
- 6Egbebeliyen naa sika te me taglagngengalap te dahat
- w** ey egpanggupalen naa te me nigusyanti wey igpamelegye?
- 7Egkapeutengan nu naa te me tampuling ka laplap din,
- w** ey ke egkapilak nu naa te kalawit ne ingngengalap ka ulu rin?
- 8Ke eg-ubalen nu sikandin, egkareha ka iya;
- k** ene nud egkalingawan ka malised ne pegpakannekal nu.
- 9Pammineg ka, egkaaldek wey egkaawaan te kanekal ka minsan hentew ne egpakakita te Libiyatan,
- w** ey egkapeled diye te tane.
- 10Ke ware minsan hentew ne egpakaatu ne eggewhew kandin,
- h** entew naa degma ka egpakasukul keddi?
- 11Hentew naa ka egpakakahi te due utang ku kandin?
- S** ikeddi ka kamuney te langun ne kayi te kalibutan.
- 12“Eg-abayan ku pad sikeykew egguhuri meytenged te lawa te Libiyatan
- w** ey ke mamenu seini karesen wey kanekal.
- 13Ware minsan hentew ne egpakasu-su te laplap din,
- w** ey ware panganiban ne egpekeuteng kayi.
- 14Ware minsan hentew ne egpakabeke te be-be din
- n** e nalingut te makaliyas-liyas ne me ngipen.
- 15Egpekeiling te me kalasag ne immegdeket-deket,

- k** a me engil diye te peka rin;
16-17 amana nekegdeket ka me engil rin
- n** e minsan ka kalamag, kene egse-lag,
- w** ey ware minsan hentew ne egpakasu-su kayi.
18 Due egpangilak-ilak ne malayag te irung din ke egpamusenga sikandin.
- N** e iling kalalab te egstile ne aldew ka mata rin.
19 Due legleg ne egmanlihawang te be-be din
- w** ey due egmamebesik ne iling te me baha.
20 Due eglihawang ne ebel te irung din
- i** ling te uwang te egkale-kale ne weyig diye te kendiru,
- w** ey iling te ebel te me hila munen ne insilaban.
21 Egpa ka letem te museng ka geyinawa rin
- s** u duen ma hapuy ne egmanlihawang te be-be din.
22 Kekehali ka lieg din,
- w** ey egkengaliyasan ka langun ne egpakakita kandin.
23 Warad en iya memewumel ne baad te sapu din;
- k** ekehali seini wey kene egkengaweil.
24 Egpekeiling kakehal te galangan ne batu ka pusung din
- w** ey warad iya igkaaldekin din.
25 Ne emun ke egsasindeg sikandin,
- e** gkengaliyasan wey egmakapalahuy ka maddesen ne me etew.
26 Ne kene sikandin eg-utengan te kampilan, kelaab, pane, wey ke pungyal naa.
- 27 Para kandin, egpekeiling de kewumel te lahami ka putew,
w ey egpekeiling de kewumel te kayu ne nalepuk ka burunsi.
- 28 Kene egpakaalew kandin ka me tunud.
N e egpekeiling de te ukaba ka me batu ne igpamintik kandin.
- 29 Para kandin, egpekeiling de te lahami ka lampes ne kayu,
w ey engisiyan din de ka egwaheswes ne kelaab ne igpilak kandin.

30Ne ka me engil diye te getek din,

2“Nakanengneng a ne egpekey-imu ka te langun

e gpekeiling kahalang te nenapese ne bildu.

w ey ware minsan hentew ne egpak-abalabag keykew.

P urisu emun ke egdul-ug sikandin, hendue te egdaruwen ka egkabayaan din.

3 ⁵⁸ Mig-inse ka keddi,

31Ne egbuliyawen din ka dahat iling te egkale-kale ne weyig diye te kuren

‘ Hentew kaa se migduwa-ruwa te katagseb ku

w ey iling te mentika diye te kale.

p inaahi te pegpanlalag nu te ware nu nasabut?’

32Ne emun ke eglumbuk sikandin te dahat,

M alehet iya ne migpanlalag a te ware ku nasabut,

e gmangilak-ilak ka me buke te egkabayaan din iling te maangkag ne bulbul.

m eyitenged te derakel ne keinuwan ne ware ku nanengnengi.

33Ware egpekeiling kandin kayi te kalibutan;

4 ⁵⁹ Ne ingkahiyang a nikeykew,

m ananap sikandin ne ware igkaalde.

‘ Pammineg ka su eglalag a!

34Malepet de ka pegtengteng te sika ne mananap te langun ne hambuhen ne me mananap;

E gpanginsaan ku sikeykew, wey keilangan ne egpanabaken nu seini.’

s ika ne mananap ka Hari te langun ne mahintalunan ne mananap.”

5“Dengan ne me timpu, nakarineg e re puun te duma meyitenged keykew.

Ka pegbuyu ni Hub te pasaylu te Manama

P iru kuntee, nakita kud iya mule sikeykew.

42Ne migtabak si Hub te Magbaya ne Manama,

6Purisu neyilew a te langun ne nalalag ku meyitenged keykew,

⁵⁸ + 42:3: Hub 38:2.

⁵⁹ + 42:4: Hub 38:3.

w ey mig-inniyuhan kud e seini pinaahi te pegpinuu te tane wey abu.”

IGKAPITU NE BAAD: Katamanan ne lalag

Ka pegtuman enni Ilipas, Bildad, wey ni Supar te Manama

7Te nekeimpus e ka Magbebaya ne Manama ne migpakiglalag ki Hub, ingkahiyang din e si Ilipas ne matig-Timan, “Nabelu a keykew wey te daruwa ne alukuy nu su ware kew nahud miglalag te kamalehetan meytenged keddi, iling te inlalag ni Hub ne suluhuanen ku. ⁸ Purisu kuwa kew te pitu ne turu ne baka, wey pitu degma ne lukesan ne karniru. Ne uyana niyu naa seini ki Hub eyew igpanubad niyu ne egtutungen. Si Hub ka eg-ampu para kaniyu wey egtabaken ku ka peg-ampu din, wey kene kud sikaniyu eglegparan te eleg perem te me keungelan niyu pinaahi te peglalag niyu te kene ne eleg meytenged keddi; kene mule ne iling te inlalag ni Hub ne suluhuanen ku.”

9Ne intuman ni Ilipas, ni Bildad, wey ni Supar ka insuhu kandan te Magbebaya. Ne intabak te Magbebaya ka peg-ampu ni Hub.

Ka pegpanalanganin ki Hub te dubli pad du te an-anayan

10⁶⁰ Ne nataman, te nakaampu e si Hub para te me alukuy rin, im-

paratu e man-e sikandin te Magbebaya; imbehayan sikandin te Magbebaya te dubli pad du te naangken din dengan. ¹¹ Ne migsahakeen si Hub para te langun ne suled din, me atebey rin, wey para te me alukuy rin dengan. Ne migpangendiye langun sikandan te baley rin ka migtambung te sahakeen. Ne inlilwang dan si Hub tenged te impeula-ula te Magbebaya kandin. Ne migbehey te seleppi wey bulawan ne ariyus ka tagse sabeka kandan.

12Impanalanganin te Magbebaya ka mewuri ne me aldew te umul ni Hub, subla pad te an-anayan ne naangken din. Nakaangken sikandin te sapulu wey hep-at ne libu (14,000) ne karniru, hen-em ne libu (6,000) ne kamil, daruwa ne libu (2,000) ne baka, wey sabeka ne libu (1,000) ne beyan ne asnu. ¹³ Ne nakaanak pad man-e si Hub te pitu ne lukes wey tatelu ne malitan. ¹⁴ Innggaran din ka panganey ne malitan ki Himima, Kisiya ka hari, wey Kirin-Hapuk ka kinaariyan. ⁶¹ ¹⁵ Ware me malitan ne iling kateles te me anak ni Hub te intiru ne kalibutan. Ne impamehayan degma sikandan ni Hub te me karatuan ne egkapanunud dan iling te me maama ran. ¹⁶ Ne puun te nakalibed e ka karatuan ni Hub, neuyag pad sikandin taman te 140 ne leg-un, wey nakakita pad sikandin te me apu din te buel. ¹⁷ Ne migpatey e sikandin ne buyag e amana.

⁶⁰ + 42:10: Hub 1:1-3.

⁶¹ + 42:14 Te Hibruwanen, ka me ngaran te me malitan ne anak ni Hub, migpeila te kateles wey te me igpasabut te sika ne ngaran dan. Ka Himima, iyan igpasabut ka “selepati”; ka Kisiya, iya igpasabut ka “kasiya” ne klasiyan te peemut ne enggaran te sinamun; ne ka Kirin-Hapuk, iyan igpasabut ka “deisek ne kehun ne eggamiten te pegpamateles te mata”.